BATIZOVSKÉ NOVINY
Jún 2021
Občasník obyvateľov obce Batizovce

Gerlachovský informátor, občasník obce Gerlachov Jún 2021 Ročník XIII.
Gerlachovský informátor

Občasník obce Mengusovce Jún 2021 Ročník V. Číslo 2
MENGUSOVSKÝ občasník

OBČASNÍK OBCE ŠTÔLA
Ročník V. Jún 2021 ČÍSLO 2

PODTATRANSKÝ KURIÉR

SPOLOČENSKO-EKONOMICKÝ OBČASNÍK

ROČNÍK 11 | Číslo 5 | 28. júna 2021

Tatranská Javorina, významné lesnícke miesto

Tatranská Javorina sa dnešným dňom zaradila medzi významné lesnícke miesta. Informuje o tom aj tabuľa, ktorú Štátne lesy TANAP-u osadili pred budovou ich ochranného obvodu v tejto časti Tatranského národného parku, ktorá kedysi slúžila ako riaditeľstvo všetkých uhorských majetkov kniežaťa Christiana Krafta Hohenloheho

Práve s Hohenlohem je spätá významná časť histórie tejto tatranskej osady. Bol to správca jeho majetkov, lesný inžinier Eduard Kegel (1835 – 1911), kto uplatňoval progresívne postupy pri starostlivosti o javorinské lesy.

Ďalším kľúčovým obdobím boli zmeny, ktoré prišli po vzniku Tatranského národného parku v roku 1949. Zrušenie samostatného zákona o Tatranskom národnom parku prinieslo po roku 1994 podstatné zmeny aj v oblasti starostlivosti o lesy. *„Trend tzv. bezzásahovosti, uplatňovaný často iba na základe emocionálnych kritérií, priniesol prudký zvrat v dovtedajšom postupe rekonštrukcie lesov, zhoršenie jeho stavu, ako aj stavu prírodného prostredia na mnohých lokalitách i v oblasti Tatranskej Javoriny s negatívnymi dôsledkami nielen na predmety ochrany v území, ale aj na kvalitu života obyvateľov. Táto skutočnosť ohrozuje aj potenciál adaptácie lesných ekosystémov na očakávanú klimatickú zmenu,“* konštatoval riaditeľ Štátnych lesov TANAP-u Ján Marhefka.

Práve ŠL TANAP-u boli iniciátorom vyhlásenia Tatranskej Javoriny za významné lesnícke miesto, ktoré je vôbec prvým v rámci celého Tatranského národného parku.

Garantom vyhľadávania, evidovania, obnovy a popularizácie významných lesníckych miest je Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene. *„Naše múzeum ako garant projektu eviduje veľký záujem zo strany verejnosti, pokiaľ ide o vyhlasovanie nových lesníckych miest, dostávame podnety nielen z lesníckeho prostredia, ale napríklad i zo strany samosprávy či jednotlivcov, takže máme k dispozícii celkom slušný rezervoár návrhov,“* povedala Tatiana Figurová z Lesníckeho a drevárskeho múzea Zvolen.

Pokračovanie na 2. strane

15. ročník Tatranského galavečera v Bellevue

V tretí deň otvorenia letnej sezóny vo Vysokých Tatrách – 20. júna 2021 sa uskutočnil v Grand Hoteli Bellevue jubilejný 15. ročník Tatranského galavečera. Po prvýkrát sa počas tejto slávnostnej udalosti odovzdávali aj ceny **„Najlepší v cestovnom ruchu Prešovského samosprávneho kraja za rok 2020.“**

Jedna z cien v novej kategórii „Anticovid“ putovala aj do Vysokých Tatier. Získalo ju **oddelenie kultúry a športu mesta Vysoké Tatry** pod vedením Jána Bendíka za realizáciu, prispôsobenie a transformáciu podujatí v podmienkach Covid-19 pre návštevníkov Vysokých Tatier. Títo pracovníci kultúry sa ani počas prvej vlny nevzdali a sériu veľkých, každoročných podujatí rozdelili na niekoľko menších, komornejších, ktoré sa odohrávali prevažne v exteriéri každý jeden letný víkend pod názvom Tatranské kultúrne leto „komorne,“ ale aj v jeseni pod názvom Tatranské babie leto. Všetky podujatia museli prispôsobovať na mieru stále sa meniacim protiepidemiologickým opatreniam, čo pre nich znamenalo množstvo náročných činností navyše.

Ďalšie dve ceny v tejto kategórii získali: OOCR „Šariš“ Bardejov a Vihorlatská hvezdáreň Humenné. Cenu za celoživotný prínos v cestovnom ruchu získal Ernest Rusnák.

Výročné ceny mesta Vysoké Tatry boli udelené takto:

Cenu primátora za čin roka 2020 získal Jakub Rusnák, autor projektu „Návštevný poriadok TANAP-u virtuálne“, ktorý na webovej stránke www.neporiadok.sk sprehľadňuje možnosti pohybu pre turistov vo Vysokých Tatrách. S manželkou Lenkou bol spoluautorom víťazného návrhu na exteriérový polep 5 nových zubačiek, ktoré by už čoskoro mali začať premávať na tratiach TEŽ.

Ceny mesta Vysoké Tatry za celoživotné dielo boli udelené dve. Jedna z nich významnému slovenskému etnografovi **Jánovi Olejníkovi in memoriam.** V tomto roku si pripomíname 100-té výročie jeho narodenia. Je autorom viac ako 1200 publikačných jednotiek a 4 publikácií, pričom je spoluautorom ďalších 23 monografií. Jeho súkromný, rozsiahly archív sa nachádza v Levoči a dodnes slúži širokej odbornej verejnosti. Ján Olejník žil a tvoril vo Vysokých Tatrách 72 rokov.

Cenu mesta za celoživotné dielo získala pri príležitosti okrúhleho životného jubilea 80 rokov aj **MUDr. Ilza Schwartzová,** lekárka, dlhoročná tatranská diabetologička, ktorá ešte stále prevádzkuje svoju prax na Poliklinike v Novom Smokovci.

(red)

Zľava: Milan Majerský, predseda PSK, Peter Végh, Ján Bendík, Janka Kapustová, všetci odd. kultúry a športu a Michal Sýkora, predseda predstavenstva KOCR Severovýchod Slovenska. Snímka: Katarína Bohušová

Spoločnosť ochrany spotrebiteľov na novej adrese

S účinnosťou od 1. júna 2021 poskytuje Občianske združenie Spoločnosť ochrany spotrebiteľov (S.O.S.) Poprad poradenstvo spotrebiteľom v priestoroch budovy INTES-u na Námestí sv. Egídia 95 v Poprade, na 4. poschodí, č. dverí 530. Spotrebitelia môžu k návšteve kontaktných osôb využiť funkčný výťah.

Spoločnosť dostala po 10 rokoch svojho aktívneho pôsobenia výpoveď z nájomných priestorov na Nábr. J. Pavla II. 439/16 v Poprade na základe iniciatívy prednostu Okresného úradu v Poprade.

V sledovanom období roku 2021 Spotrebiteľské poradenské centrum pre Prešovský kraj so sídlom v Poprade pôsobilo v rámci projektu schváleného Ministerstvom hospodárstva SR pod názvom „Spotrebiteľské poradenské centrum pre Prešovský, Košický, Trnavský a Bratislavský kraj 2021“ aktívne na bývalom kontaktnom mieste na Nábr. J. Pavla II., súčasne aj v pôsobení „na doma“.

Z hodnotenia prvých štyroch kalendárnych mesiacov tohto roku a príslušnej analýzy bolo príslušnou kontaktnou osobou počas pandémie prijatých 62 podnetov, v drvivej väčšine elektronickou formou – mailami, i telefonicky.

Najčastejšou kategóriou boli podnety, v ktorých spotrebitelia poukazovali na nespokojnosť s vybavením reklamácií obuvi, elektroniky, odevov, nábytku, na prekvapenie spotrebitelia často upozorňovali na nekvalitné automobily, nielen ojazdené, ale aj tie, ktoré boli v užívaní iba niekoľko mesiacov. Z toho pramenili mimosúdne riešenia sporov, v konečnom dôsledku aj odstúpenia od kúpnej zmluvy, či uzatvorenie dohôd o urovnaní sporov.

Prekvapujúce boli podania prijaté od osôb ťažko zdravotne postihnutých, ktoré sa sťažovali na konania spoločnosti RTVS, ktorá vymáhala od nich, často aj neoprávnene, platby za koncesionárske poplatky. Náročné mimosúdne riešenia spočívali prvotne v odmietaní poplatkov nie ojedinele už premlčaných. Rozhlas a televízia Slovenska vo veci zvyčajne ustúpila, i keď zvrátiť ich pôvodný zámer – vymáhanie poplatkov niekedy aj za obdobie viac než 10 rokov dozadu bolo, často až hektické.

Spotrebitelia uplatňovali svoje práva v zastúpení S.O.S. v Poprade aj u dodávateľov energií, ktorí uzatvárali v mieste svojho trvalého bydliska zmluvy o dodávke elektriny a plynu. Následne ich oslovili pôvodní, tradiční dodávatelia s ponukami udelenia „výhod“, ak ostanú v zmluvnom vzťahu s nimi. Takto udelili plnú moc na opätovný prechod k nim. Z uvedeného titulu spotrebitelia znášali ťarchu tzv. deaktivačných poplatkov (sankcií) pre porušenie podmienok zmluvy s novým dodávateľom. Pôvodní dodávatelia odmietali a v praxi aj odmietajú znášať náklady takto udelených sankcií z dôvodu, že sa spotrebitelia vrátili späť k nim. Odôvodnenie je, resp. býva až „tragické“, neľudské – „za sankcie si môžu sami, my za to, že porušili podmienky zmlúv. nemôžeme...“. Iba ústretovosťou v rámci mimosúdnych konaní noví dodávatelia individuálnym žiadostiam o zrušenie sankcií vyhoveli.

Za obdobie prvých 4 kalendárnych mesiacov roku 2021 sa podarilo spotrebiteľom z úrovne kontaktného miesta v Poprade zachrániť takmer 90 tisíc eur.

Ing. Michal Fáber,
predseda OZ S.O.S.

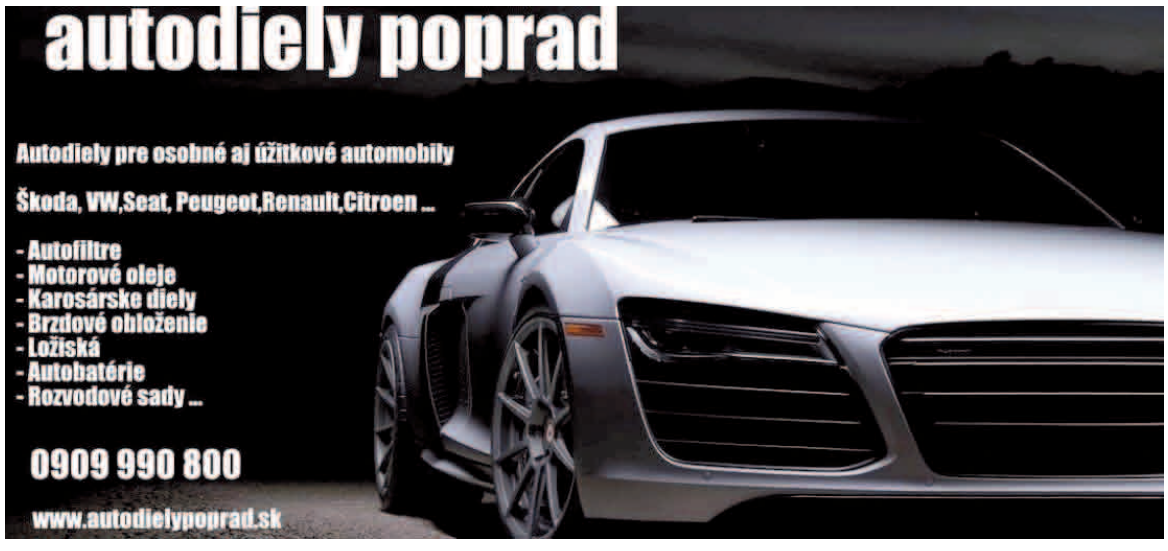

Si starý, nepotrebný

V ostatnom období rozvírilo hladinu verejnej mienky zvyšovanie úhrad za sociálne služby v Poprade, ku ktorým bolo 15. júna 2021 prijaté všeobecno-záväzné nariadenie a ktoré sa bude postupne dotýkať každého z nás. Keďže ide o tému, o ktorej sa hovorí asi vo všetkých mestách a obciach, ktoré takéto služby občanom poskytujú, skúsme sa zamyslieť, či neustále zvyšovanie úhrad za túto službu je ešte únosné.

Azda všetci vieme, v akej výške poberá dôchodky väčšina našich seniorov, ktorí celý život poctivo pracovali a odvádzali dane tomuto štátu. Z ich daní sa za štyridsať rokov vybudovalo všetko – poľnohospodárstvo, potravinárstvo, priemysel, školy, kultúrne inštitúcie, byty, infraštruktúra. Stačilo tridsať rokov a na Slovensku neostal kameň na kameni. Pamätám, ako tí, ktorí túto paseku spôsobili, vytrubovali, že peniaze z privatizácie a predajov firiem pôjdu do Sociálnej poisťovne, aby mala na vyplácanie dôchodkov tým, ktorí Slovensko vybudovali. Nuž a ako to u nás chodí, do Sociálnej poisťovne nešlo nič, peniaze sa vyparili a už roky rokúce sa iba zadlžujeme. Neschopnosť slovenských vlád presunieme opäť na seniorov, veď tí sa už nemôžu brániť! Pomaly neprejde deň, aby nám ktosi netvrdil, že peniaze na dôchodky nebudeme mať, pretože sa nerodia deti a na dôchodky nebude mať kto robiť! Vážená vláda, ale to nie súčasní seniori spôsobili, že sa nám nerodia deti. To ste spôsobili vy, už tridsaťročnou genocídou pracujúcich, rabovaním, kradnutím a rozdávaním daní občanov všetkým možným i nemožným príživníkom – od politických strán, cez rôzne neziskové politické „piate kolóny“, cirkvi, neprispôsobiví a podobne. Dokonca máme aj na podporu zbrojárskych a teraz už aj farmafiriem v zahraničí, ale pre dôchodcov nič. Slovensku zostali len vysoké počty nezamestnaných, vysťahovalectvo, bezdomovectvo a uťahovanie si opaskov.

A ako to súvisí so zvyšovaním úhrad za sociálne služby? Nuž tak, že ak seniori sociálnu službu potrebujú, ale nebudú si ju môcť zaplatiť, vytvoria si dlh, ktorý budú musieť zaplatiť ich príbuzní, alebo celý dlh ide do dedičského konania!

To naozaj sa už nehanbíme prijímať takéto zákony? Veď pracujúcim ste už vzali všetko, aj dôstojnosť, a naša elita sa tvári, že je všetko v najlepšom poriadku a hrajú sa na bohov. Čo tak zoškrtať podivné dotácie na „všetko“ a tieto peniaze dať samosprávam na zabezpečenie sociálnych služieb? Ešte dokedy sa mienite zahrávať s myšlienkou, že keď si starý, si nepotrebný, vhodný na odstrel? Alebo povinnú vakcináciu? **(reš)**

Tatranská Javorina, významné lesnícke miesto

Dokončenie z 1. strany

Vyhlásenie Tatranskej Javoriny za významné lesnícke miesto považuje za prínos aj samotná obec. *„Vyhlásením Tatranskej Javoriny za významné miesto ste tento krásny kút zeme povýšili na piedestál, ktorý nesie bohatú históriu a majestátnosť lesov a lúk tohto miesta. Myslím si, že nie je náhoda, že sa to deje práve teraz, v čase, keď príroda, naše lesy i hory čelia výzve ako ďalej. Je to výzva pre nás všetkých a veľmi si prajem, aby stále zvíťazil zdravý sedliacky rozum, ktorým sa riadili naši rodičia, prarodičia a ktorí sa s láskou v srdci starali o tieto lesy,“* uviedla starostka obce Tatranská Javorina Alena Pitoňáková.

Pri príležitosti vyhlásenia Tatranskej Javoriny za významné lesnícke miesto vyšla aj kniha, ktorá mapuje všetky spomínané kľúčové obdobia dejín tejto časti Tatier. Snahou šesťčlenného autorského kolektívu bolo zachytiť čo najviac či už historických, ako aj súčasných informácií a poznatkov o doterajšom vývoji obhospodarovania a starostlivosti o prírodu a lesy v tejto lokalite. Publikáciu Tatranská Javorina s podtitulom Les a človek vydali Štátne lesy TANAP-u, zafinancovala ju Slovenská lesnícka komora.

„Verím, že publikácia nesie v sebe aj tak prepotrebné penzum odkazu nielen pre našich súčasníkov, ale aj generácie tých, ktorí prídu po nás a budúci manažment chráneného územia prinesie zlepšenie súčasného stavu biotopov nielen v chránenom území národného parku, ale bude mať určite zmyslel aj pre ochranu prírody,“ zdôraznil Ján Marhefka, ktorý bol aj iniciátorom jej vydania.

S myšlienkou objavovania a vyhlasovania významných lesníckych miest prišiel ešte v roku 2007 vtedajší zamestnanec štátneho podniku LESY SR, exminister pôdohospodárstva Ján Mičovský. Inšpiráciou mu boli významné lokality, ktoré zaraďuje UNESCO do zoznamu svetového prírodného a kultúrneho dedičstva. Zámer bol jasný, zviditeľniť miesta a významnou lesníckou minulosťou, propagovať lesníctvo a jeho prínos. Východiskom sa stal zoznam historických, prírodných a technických pamiatok, ktoré sa nachádzajú na území Slovenska, doplnený a rozšírený o lesníkom známe objekty a lokality, ktoré dokumentujú ich aktivity. Postupne vznikla sieť významných lesníckych miest s jednotným systémom označovania, ktorá zahŕňa stromy, parky, vodné nádrže a tajchy, osady, cintoríny, pomníky, pamätníky, umelecké diela, stavby a budovy, zvernice, miesta mimoriadnych zalesňovacích výkonov, technické zariadenia, inštitúcie alebo organizácie. Prvým oficiálne vyhláseným významným lesníckym miestom sa stal v máji 2007 areál parku v Topoľčiankach spolu s poľovníckym zámočkom a sochárskym dielom Alojza Štróbla. Tatranská Javorina má poradové číslo 54. Za významné lesnícke miesto ju na znak úcty k histórii a na pamäť budúcim generáciám vyhlásil štátny podnik LESY Slovenskej republiky. **(mpá) krátené**

Podtatranská knižnica v Poprade pozýva na Literárny večer **Deň poézie Pavla Hudáka**. Literárny večer sa bude konať **28. júna o 16.30 h** v Spoločenskej miestnosti Podtatranskej knižnice na Podtatranskej ulici 1548/1.

Srdečne pozývame na prednes poetickej tvorby Pavla Hudáka s hudobným doprovodom. **(pkr)**

Vsadili na „zelenú energiu“

Začiatok letnej turistickej sezóny vo Vysokých Tatrách priniesol ešte jednu novinku. Štátne lesy TANAP-u vsadili na „zelenú energiu“ a jeden z mikrobusov, ktorými zabezpečujú vývozy z Tatranskej Polianky k Sliezskemu domu vo Velickej doline, nahradili dnes novým, plne elektrickým eVitom.

Na približne osem kilometrov dlhej trase s prevýšením takmer 670 metrov bude elektromobil zatiaľ v testovacej prevádzke. *„Potrebujeme predovšetkým porovnať správanie sa a výdrž batérie elektromobilu s klasickým motorovým vozidlom. Nové eVito by sme chceli využívať počas celej letnej sezóny a ak sa služba osvedčí, nevylučujeme, že ju rozšírime aj do iných lokalít. Aj toto je cesta, ako na jednej strane vyjsť v ústrety požiadavkám návštevníkov Tatier a zároveň byť priateľský k tomuto vzácnemu prostrediu. Veď práve elektromobilita je v súčasnosti jeden zo spôsobov, ako možno prispieť k zlepšeniu stavu životného prostredia,“* uviedol Ján Marhefka, riaditeľ Štátnych lesov Tatranského národného parku.

Štátne lesy TANAP-u ako správca štátnych pozemkov v Tatranskom národnom parku môžu eVito Tourer odskúšať vďaka spolupráci s najväčším predajcom vozidiel Mercedes-Benz na Slovensku, spoločnosťou Motor-Car Bratislava. Jej konateľ Matúš Brečka odovzdal ich riaditeľovi vozidlo ešte minulý piatok. „Určite je to skvelá voľba. eVito tak ako aj iné plne elektrické vozidlá od značky Mercedes-Benz ponúkajú prevádzku s nulovými lokálnymi emisiami. Miesto, akým je napríklad Tatranský národný park, si zaslúži, aby sme minimalizovali lokálne emisie a aj hluk,“ vyjadril sa Matúš Brečka, konateľ spoločnosti Motor-Car Bratislava.

Novú službu pre návštevníkov Vysokých Tatier zaviedli Štátne lesy TANAP-u ešte začiatkom júna. Ich zámerom bolo priblížiť tatranské doliny aj ľuďom, ktorým zdravotný či iný hendikep nedovolí absolvovať výstup po vlastných.

Rezervovať prepravu si záujemcovia môžu vopred na webstránke Štátnych lesov TANAP-u www.lesytanap.sk/sk/rezervacia-prepravy/, v prípade voľných kapacít je tak možné urobiť aj priamo u vodiča.

Mgr. Martina Petránová

Preberme sa z letargie a začnime používať rozum

Začínam mať neodbytný pocit, že niečo na tej konšpiračnej teórii, spojenej s Chemitrailsom a práškovaním, bude. Ináč si naozaj neviem vysvetliť, ako mohli ľudia na Slovensku za tridsať rokov tak osprostieť. Veď predsa každý zodpovedný človek, ktorý má rodinu vie, že k tomu, aby mohol vychovávať svoje deti a žiť dôstojný život, potrebuje primeranú prácu, za ktorú dostane primerane zaplatené, dokáže bez problémov pokryť náklady na bývanie, oblečenie a ďalšie základne potreby rodiny či seba samého. Dane a odvody, ktoré zo svojho príjmu platí do štátnej kasy, by mu mali zabezpečiť nielen bezproblémovú dochádzku do práce (myslím tým komunikácie a dostupnosť vlakovej či autobusovej dopravy), ale aj primerané vzdelanie, zdravotnú a sociálnu starostlivosť, prístup k verejným službám a aké-také podmienky na kultúrne a športové vyžitie. Okrem toho by sa mal štát postarať aj o seniorov, ktorí celý život pracovali a platili dane a odvody, ktoré mnohonásobne prevyšujú sumy, vyplácané ako dôchodok.

Tí, ktorí žili v totalite, určite vedia o čom hovorím. Nie, ani vtedy sme nežili nad pomery domácej či štátnej kasy, ale o človeka bolo postarané aj napriek tomu, že to bol podľa našich volených predstaviteľov a zákona nemorálny a protiprávny komunistický systém. Ako teda nazvú generácie po nás súčasný systém, ktorý postupne ruší všetko, čo slúžilo aj pracujúcim ľuďom? Veď práve oni držia „nad vodou“ celý štát, dokonca aj bandu idiotov v Bruseli, ktorí rozhodujú o nás, o našich životoch a dokonca nám prikazujú, ako máme žiť, čo máme jesť, čo si máme myslieť! To naozaj je nám úplne ľahostajné, že o sebe nerozhodujeme my sami, ale ktosi, kto ani nevie, ako Slovensko vyzerá? Ale na vine nie je iba Brusel, ktorý nám chce silou-mocou vnútiť superštát, v ktorom bude rozhodovať zopár najbohatších a my ostatní budeme slepo počúvať. Na vine sú hlavne naše volené elity, ktorým viac záleží na sebe, ako na národe, ktorý zradili a nechávajú ho napospas predátorom a globalistom. Dokonca aj my samotní, poprášťovaní Slováci, robíme všetko preto, aby sme sa dostali presne tam, kam nás títo neľudia ženú. Už tridsať rokov volíme menšie zlo a dosiahneme vždy pravý opak – ešte väčšie zlo. Takže na vine nie sú oni, ale my, ktorým neustále vtĺkajú do hlavy akúsi pomýlenú demokraciu. A tá platí len pre nich, nie pre nás. Tzv. „bojovníci“ za demokraciu, spravodlivosť, proti korupcii, sa už dnes „odkopali“. Demokracia v tomto systéme znamená, že ľud môže rozhodovať len pri voľbách a zvolení si robia čo chcú. Voľbami demokracia končí a ľud môže byť akurát tak ticho. Kedy si už konečne pri voľbách uvedomíme, že menšie zlo neexistuje, existuje len chorý systém? Kým tu bude tento systém a ľudia sa mu nedokážu postaviť na odpor rovnako, ako v roku 1989, jednoducho si nepomôžeme. Veď v tejto tzv. demokracii je už dopredu jasné, kto voľby vyhrá a čo budú novozvolené elity presadzovať. Aj za cenu sfalšovania volieb. Ešte sa len hovorí o referende, už ho volení predstavitelia spochybňujú a v médiách nám na základe prieskumov verejnej mienky pre istotu už dopredu podsúvajú, koho máme voliť. Znovu tých istých, ktorí pre nás tento systém vytvorili. Veď „veľký brat“ má na každého z nich niečo v zálohe a keď nebudú počúvať, dopadnú veľmi zle. A my s nimi.

Preto by sme už dnes mali rozmýšľať, koho budeme voliť. Či tých, ktorých nám podsúvajú, alebo tých, ktorí nám v predvolebnom čase ponúknu zmenu systému. A tá by mala začať zmenou volebného systému tak, aby nás nemohli riadiť marionety v jednotlivých politických stranách, ale skutoční zástupcovia ľudu. Mali by sme počúvať, kto bude presadzovať sfunkčnenie referenda a rozhodovanie o otázkach, ktoré sa nás bytostne dotýkajú, ak chceme prežiť. Voľme tých, ktorí sa zaviažu zvýšiť potravinovú sebestačnosť a návrat slovenského bohatstva do slovenských rúk. Počúvajme, kto bude presadzovať hmotnú zodpovednosť politikov, voľme tých, ktorí rozumejú financiám a majú konkrétny plán, aby sme predišli krachu štátu. Počúvajme, ako sa chcú jednotliví kandidáti vysporiadať s tými, ktorí majú účty a firmy v daňových rajoch a dane na Slovensku neplatia, ale využívajú našu infraštruktúru a peniaze za svoje výrobky či služby získavajú od slovenských občanov. Voľme tých, ktorí budú presadzovať rovnaké mzdy pracujúcich v zahraničných firmách, aké majú zamestnanci v ich domovských štátoch. Len si uvedomme, ako najbohatšie štáty napádajú nadnárodné monopoly za to, že neplatia dane v ich štátoch, ale v domovských, resp. v žiadnom štáte. Rovnako by sme mali počúvať, ako sa kandidáti vysporiadajú s tými, ktorých zvolíme do Európskeho parlamentu a hlasujú proti záujmom Slovenska, ale aj s tými, ktorí sa do slovenského parlamentu dostanú s určitou politickou stranou a neskôr z nej vystúpia a sú tzv. nezaradení.

Samozrejme, takýchto a podobných námetov je ešte veľa, konečne sa ale musíme „prebrať“ z letargie spôsobenej poprášťovaním a uvedomiť si, že najväčším nepriateľom zmýšľania najbohatších ľudí sveta, ktorí chcú z nás urobiť otrokov, je zdravý sedliacky rozum. Nie „drísty“ populistov, ktorí tu spôsobujú len chaos a „pestujú“ v občanoch strach. Prestaňme sa báť a začnime voliť osobnosti, aj keď sú v menších stranách, na ktorých náš „veľký brat“, resp. Brusel nemajú nič, žiadne kšefty a rozkrádačky, ale v hlavách to majú usporiadané. Čím viac malých, ale národných strán v parlamente, tým lepšie. Skúsme si predstaviť, ako by sme to robili my, vo vlastnej rodine a s vlastným rodinným rozpočtom. **Ľ. Rešovská**

Európska investičná banka poskytne úver Prešovskému kraju

Európska investičná banka (EIB) poskytne Prešovskému samosprávnemu kraju 30 miliónov eur na zlepšenie dopravnej a sociálnej infraštruktúry v kraji. Vďaka tomuto úveru chce Prešovský kraj zmodernizovať a zrekonštruovať niekoľko infraštruktúr, ako sú cesty a mosty, školy alebo kultúrne strediská. Knižnica v hlavnom krajskom meste Prešov, špecializovaný dom ošetrovateľskej starostlivosti pre seniorov v obci Bijacovce či vzdelávacie a komunitné centrum vo Vranove nad Topľou sú príkladmi projektov, ktoré sa majú financovať prostredníctvom úveru EIB.

Viceprezidentka EIB Lilyana Pavlova sa pri dnešnom slávnostnom podpise úverovej zmluvy vyjadrila: *„Pokračujúca podpora zo strany EIB pre Prešovský kraj zlepší kvalitu života občanov a ponúkne im lepšie prepojenie s bezpečnejšími cestami, ako aj moderné a efektívne verejné služby v oblasti vzdelávania, sociálnej starostlivosti a kultúry. Prostredníctvom našej novej dnešnej investície podporuje EIB úsilie Prešovského kraja o zvýšenie hospodárskej a sociálnej súdržnosti. Ciele politiky súdržnosti EÚ sú jadrom operácií EIB od jej založenia a sú podstatou našej misie. Rada by som sa poďakovala našim dlhoročným partnerom v Prešovskom samosprávnom kraji za vynikajúcu spoluprácu pri ešte vyššom zatraktívnení tejto krásnej časti Európy ako miesta pre život a obchodovanie.“*

Ide pritom o tretí úver schválený EIB na investície do kľúčovej regionálnej infraštruktúry v Prešovskom kraji, ktorý vychádza z vynikajúcej spolupráce medzi EIB a Prešovským samosprávnym krajom počas predchádzajúcich dvoch úverov podpísaných v rokoch 2006 a 2014.

„Som veľmi rád, že Európska investičná banka sa úverovou sumou vo výške 30 miliónov eur rozhodla podporiť vybrané projekty regionálnej infraštruktúry, a to najmä v oblasti vzdelávania, kultúry, sociálnej oblasti, v oblasti rekonštrukcie mostov, ciest, cyklochodníkov a verejných budov, čím tak podporuje investičný plán Prešovského samosprávneho kraja v celkovej čiastke až 70 miliónov eur. Dlhodobé financovanie EIB za priaznivých podmienok nám umožní zintenzívniť našu investičnú činnosť a zlepšiť kvalitu života občanov žijúcich v našom regióne,“ uviedol predseda PSK Milan Majerský.

Operácia je v súlade s prioritami novej Územnej agendy EÚ 2030 – strategického politického dokumentu pre územné plánovanie v Európe, jej regiónoch a komunitách.

Milan Majerský, predseda PSK pri podpise zmluvy.

Oblasti financovania

V oblasti školstva je pripravených 9 projektov za takmer 18 miliónov eur zameraných na rekonštrukcie a modernizácie škôl (Gymnázium vo Svidníku, SOŠ polytechnická Svit), na zníženie energetickej náročnosti budov (Gymnázium T. Vansovej Stará Ľubovňa), ale aj na zlepšenie vzdelávacej štruktúry škôl (výstavby dielní, opráv elektroinštalácií a pod.)

Konkrétne v SŠ na Jarmočnej ul. v Starej Ľubovni kraj pripravuje rozsiahlu prestavbu a budovanie nových učební za viac ako 7 miliónov eur a v SOŠ elektrotechnickej v Poprade-Matejovciach chce rozšíriť priestory pre duálne vzdelávanie za 3,6 mil. eur. V portfóliu investičných akcií je aj avizovaná prestavba budovy Gymnázia P. O. Hviezdoslava s prístavbou budovy Školy umeleckého priemyslu v Kežmarku za zhruba 4 milióny eur.

V oblasti kultúry pôjde o významné investičné akcie vo výške viac ako 10 miliónov eur, kde je zahrnutá prestavba vstupnej časti budovy DJZ v Prešove, modernizácia multifunkčnej budovy kultúrneho centra vo Vranove nad Topľou, ale i komplexná rekonštrukcia historickej, dlhodobo nevyužívanej budovy, ktorá bude slúžiť ako reprezentatívne a moderné sídlo krajskej knižnice.

V sociálnej oblasti plánuje kraj realizovať projekty za takmer 5 miliónov eur. Nosným je prestavba internátu (SOŠ lesníckej v Bijacovciach) na domov sociálnych služieb s pobytovou i zdravotnou starostlivosťou i interiérové úpravy v DSS Garden v Humennom.

Kľúčovou oblasťou je ale **dopravná infraštruktúra,** kde PSK chce rekonštruovať vyše 50 ciest a 40 mostov v hodnote takmer 36 miliónov eur.

EIB navyše pomôže krajskej samospráve so spolufinancovaním projektu podporeného z EÚ – a to **na realizáciu viacúčelovej trasy** v okrese Snina - Poloniny Trail v hodnote približne 10 miliónov eur.

Dáša Jeleňová

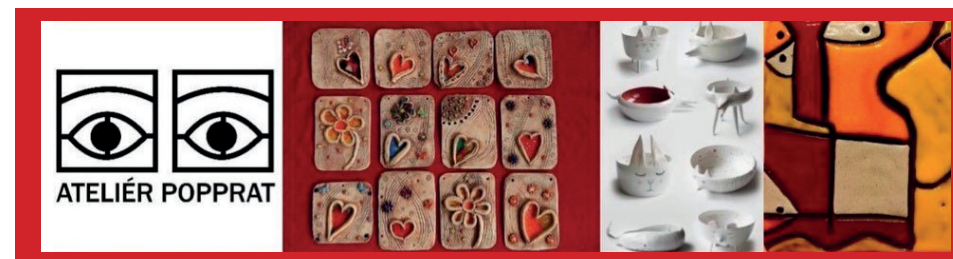

Digitálna identita pre všetkých Európanov

Európska komisia navrhla začiatkom júna rámec pre európsku digitálnu identitu, ktorý bude dostupný pre všetkých občanov EÚ, všetky osoby s pobytom, ako aj podniky so sídlom v EÚ. Občania budú môcť jednoduchým kliknutím na telefón preukázať svoju totožnosť a zdieľať elektronické dokumenty z európskej peňaženky s digitálnou identitou. Budú mať prístup k online službám pomocou vnútroštátnej digitálnej identifikácie, ktorá bude uznávaná v celej Európe. Používanie európskych peňaženiek s digitálnou identitou, napríklad na preukázanie veku, budú musieť na žiadosť používateľa akceptovať aj veľmi veľké platformy. O použití európskej peňaženky s digitálnou identitou bude vždy rozhodovať používateľ.

Podľa nového nariadenia ponúknu členské štáty všetkým občanom a podnikom digitálne peňaženky, vďaka ktorým bude možné prepojiť vnútroštátne digitálne identity s dokladmi o ďalších osobných atribútoch (napr. vodičský preukaz, diplomy, bankový účet). Tieto peňaženky môžu poskytovať subjekty verejného sektora alebo subjekty súkromného sektora za predpokladu, že sú uznané členskými štátmi.

Nové európske peňaženky s digitálnou identitou umožnia všetkým Európanom prístup k online službám bez toho, aby museli využívať súkromné identifikačné metódy alebo zbytočne zdieľať osobné údaje. Vďaka tomuto riešeniu budú mať Európania plnú kontrolu nad údajmi, ktoré zdieľajú. Súbežne s legislatívnym procesom bude Komisia spolupracovať s členskými štátmi a so súkromným sektorom na technických aspektoch európskej digitálnej identity.

Prostredníctvom programu Digitálna Európa Komisia podporí vykonávanie rámca pre európsku digitálnu identitu. Mnohé členské štáty zahrnuli do svojich národných plánov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti projekty na vykonávanie riešení elektronickej verejnej správy vrátane európskej digitálnej identity.

EUROPE DIRECT Poprad

Deň kroja vo Svite

Fs Jánošík SENIOR, MP a CVČ Svit pozýva 30. júna 2021 na deň kroja. Príďte v tento deň do školy, škôlky a zamestnania oblečený v kroji, v krojových súčiaskách, ktoré máte doma a podporte tak tradíciu slovenského folklóru. ***(pkr)***

SERVIS
OKIEN A DVERÍ
0903 606 263

Oprava plastových okien a dverí. Výmena skla, tesnenia, nastavenie okien a dverí
Obhliadka termokamerou
www.oprava-servis-okien.sk

KOMINÁRSTVO
Mezovský
❖ čistenie a kontrola komínov
❖ fasádne nerezové komíny
❖ stavba a oprava murovaných komínov
❖ frézovanie komínov
❖ vložkovanie komínov
❖ frézovanie dechtu
0904 762 263
mezovskylukas@gmail.com

Medzinárodný deň detí na kolobežkách

O takejto oslave Medzinárodného dňa detí sa tatranským žiakom ani nesnívalo! Pre žiakov tatranských škôl pripravili členovia Mestskej polície (MsP) deň detí, ba čo deň, takmer týždeň na kolobežkách, ba aj so sladkosťami!

Podľa preventistov MsP Vysoké Tatry trištvrtina populácie vekovej skupiny detí 6 až 10 rokov trávi voľný čas, ba aj sa prepravuje do školy, na bicykloch či kolobežkách.

Praktická výučba dopravnej výchovy určená školákom sa za viac ako dvadsaťročnú kariéru mestského policajta zástupcovi náčelníka MsP, Jozefovi Štefaňákovi, jednoznačne osvedčuje: *„Len tak máme možnosť preveriť správanie a reakčnosť detí ako účastníkov cestnej premávky. Na bicykloch a kolobežkách jazdia ako draci, len či ovládajú pravidlá.“*

Tatranská MsP „ustajňuje“ vlastné kolobežky a bicykle, súčasť mobilného dopravného ihriska už desaťročie. „Každoročne pred letnými prázdninami pripravíme žiakom prvého stupňa praktickú dopravnú školu. Hliadkujeme pri ich ceste do školy, monitorujeme popoludňajšie návraty, máme zmapované drobné prehrešky voči ich bezpečnosti a práve tie navodíme v modelovej situácii na križovatke dopravného ihriska, aby sme ich usmernili, poopravili. Povinnosť nosenia reflexných prvkov kvôli ich viditeľnosti, povinnosť nosenia prilby pri bicyklovaní, voľbu čo najkratšej trasy pri prechádzaní cesty, kde nie je priechod pre chodcov memorujeme opakovane,“ približuje Štefaňák dodávajúc, že: *“kvôli opatreniam na zamedzenie šírenia koronavírusu dopravnú misiu uskutočnili tentoraz až mesiac pred koncom školského roka.“*

Štefaňák sa nad dodržiavaním pravidiel cestnej premávky nezamýšľa bezdôvodne: *„Za predminulý rok na slovenských cestách chodci zavinili 440 dopravných nehôd, sedemdesiati piati doplatili na to životom, cyklisti zapríčinili 401 nehôd a štrnásti sa už nikdy nevrátia domov.“*

Mrzí ho, že štatisticky sa 40 %-ami na smrteľných nehodách podieľajú účastníci cestnej premávky v mestských oblastiach, čím sa komunikácie mestských aglomerácií pre tamojších chodcov a cyklistov stávajú neúmerne rizikovými. V čom tkvie podľa neho príčina? *„Nedostatočné ovládanie pravidiel, neodhadnutie vlastných jazdných dispozícií, bezohľadná jazda, „frajerina“ – o čom svedčia nehody aj na cyklochodníkoch,“* myslí si Štefaňák.

Pripravenosť si preverili v modelových dopravných situáciách žiaci prvého stupňa Základnej školy s Materskou školou Dolný Smokovec, žiačikovia školy v Tatranskej Lomnici vysadli na bicykle pod dozorom mestských policajtov ako prví, priamo v Deň detí, 1. júna. Štvrtok 3. júna preto patrí priestor na mobilnom detskom dopravnom ihrisku žiakom najvyššie položenej školy na Slovensku, málotriedke vo Vyšných Hágoch, kde sa dopravná výučba pod dohľadom preventistov MsP Jozefa Štefaňáka a Dušana Rennera zavŕši.

Veria, že nech sa kedykoľvek medzi deti vrátia, bude ich prejazd modelovými križovatkami dopravného ihriska vzorovým aj pre dospelých účastníkov cestnej premávky.

„Zo skúseností vieme, že často práve všímavé deti iniciujú aj u rodičov zapnutie bezpečnostných pásov v aute či nasadenie ochrannej prilby pri bicyklovaní. Sú naším pozorným svedomím, preto im chceme pomôcť a podporiť ich v správnych návykoch,“ motivačne zakončuje Štefaňák. **(stefa)**

3 Záruka roky alebo 100 000 km*

Akciová ponuka platí od 1. 6. do vypredania skladových zásob. Ponuka príslušenstva v hodnote 500 € zdarma platí na ponuku originálneho príslušenstva Dacia. LPG pri financovaní zdarma predstavuje dodatočnú zľavu 400 € pre verziu 1.0 TCe 100 LPG pri financovaní Dacia Easy s Dacia Finance. Dacia Finance je financovanie poskytované spoločnostou UniCredit Leasing Slovakia, a.s. Ponuka je iba informatívna a nie je záväznou ponukou na uzavretie kúpnej zmluvy. *Záruka 3 roky alebo do 100 000 km (podľa toho, čo nastane skôr). Dacia Duster: spotreba 4,8 – 8,5 (l/100 km), emisie CO_2 126 – 165 (g/km). Uvedené spotreby paliva a emisie CO_2 sú určené metodikou stanovenou podľa platných právnych predpisov požadovaných pre homologáciu vozidla. Vyobrazenie vozidla je iba ilustratívne.

Dacia odporúča Castrol

dacia.sk

EUROCAMP s.r.o.
Dlhé Hony 4597/4, 058 01 Poprad
TEL.: +421 52 7724 086

www.renault-eurocamp.sk

BATIZOVSKÉ NOVINY

Jún 2021

Občasník obyvateľov obce Batizovce

Čo so zeleným a kuchynským odpadom?

BRO a BRKO. Čo znamenajú tieto skratky a ako sme na nich pripravení?

BRO alebo biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad (tráva, listy, konáre, orezky drevín a pod.) môže každý občan Batizoviec **BEZPLATNE** odovzdať na kompostovisku, ktoré prevádzkujú Technické služby mesta Svit a nachádza sa medzi Svitom a Batizovcami vždy **v stredu od 15.00 hod. - do 17.00 hod.**

Odovzdaný zelený odpad musí každý pôvodca autorizovať pri odovzdávke svojim podpisom u povereného zamestnanca kompostoviska.

Je prísne zakázané:

- miešať medzi zelený odpad zo záhrad iné zložky odpadu,
- nechávať zelený odpad zo záhrad vyložený pred alebo v priestore kompostárne bez riadneho odovzdania, ktoré občan autorizuje svojím podpisom. Tieto priestory sú monitorované kamerovým systémom a takéto voľné ponechanie zeleného odpadu je považované za vytváranie nelegálnych skládok a voči pôvodcovi zaháji Okresný úrad v Poprade priestupkové konanie za porušovanie zákona o ochrane prírody.

Využime možnosť odovzdávať zelený odpad z našich záhrad bezplatne na vyhradené miesto a riaďme sa pokynmi obsluhy kompostoviska.

BRKO alebo biologicky rozložiteľný kuchynský odpad je odpad z našich kuchýň, zvyšky jedla, rôzne šupky, orezky potravín a pod. Obec intenzívne pracuje na zavedení zberu aj tohto odpadu. Túto skutočnosť samospráve ukladá novela zákona o odpadoch. Obec pripravuje riadené zhromažďovanie tohto odpadu a jeho následný zvoz a likvidáciu odborne spôsobilou osobou. Zberný kontajner bude umiestnený pri ČOV (čistička odpadových vôd), kde budete môcť odpad z Vašich kuchýň bezplatne odovzdať. Obec následne zabezpečí jeho zvoz a likvidáciu v zmysle zákona.

Je prísne zakázané:

- miešať medzi odpad z kuchýň iné zložky odpadu,
- poškodzovať zbernú nádobu a iným spôsobom znemožňovať riadny zber,
- vytvárať nelegálne skládky odpadu.

Priestor pripravovaného zberného miesta je monitorovaný kamerovým systémom a záznam môže byť použitý ako dôkazový materiál v prípadných priestupkových konaniach za porušovanie zákona o ochrane prírody, prípade zákona o odpadoch. Táto štátom prenesená zákonná povinnosť však extrémne zaťaží obecný rozpočet, ale čiastočne aj peňaženky nás všetkých.

Zberná nádoba na kuchynský odpad bude slúžiť nám všetkých na zabezpečenie zákonných povinností plynúcich zo zákona o odpadoch. **JUDr. Gabriel Bodnár, starosta obce**

Starosta obce JUDr. Gabriel Bodnár prevzal 16. 6. 2021 nové hasičské vozidlo IVECO vybavené kompletnou zásahovou výbavou. Následne vozidlo slávnostne odovzdal do rúk veliteľa DHZ Batizovce Ľubomíra Šoltísa. Veríme, že vozidlo nám bude všetkým slúžiť dlhé roky a bude nápomocné pri riešení krízových situácií v obci. Zároveň však dúfame, že jeho využitie v ostrej akcii budeme potrebovať čo najmenej. Životy a zdravie občanov majú nevyčísliteľnú hodnotu a veríme, že aj rozširovaním technického vybavenia DHZ Batizovce prispejeme k ochrane toho najcennejšieho. Prajeme veľa bezporuchových kilometrov.

Vladimír Belák, prednosta OcÚ Batizovce

Radi by sme sa aj touto cestou **„POĎAKOVALI“** občanom za vytváranie takýchto nelegálnych skládok odpadu. Okrem skutočnosti, že v tomto prípade pôvodca takejto skládky hrubým spôsobom porušuje zákon o ochrane prírody a hrozia mu vážne sankcie, tak likvidácia takýchto skládok je pre obec finančne veľmi náročná. Obec je zo zákona povinná takéto nelegálne skládky likvidovať a náklady započítať do nákladov na likvidáciu komunálneho odpadu. V konečnom dôsledku to zaplatíme my všetci. Odstránenie nelegálnych skládok sa premietne vo forme zvýšeného poplatku za likvidáciu komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu, ktorý každý rok uhrádzame na základe rozhodnutia, ktoré nám obec vyrubí.

Pôvodca nelegálnej skládky si uprace pred „vlastným prahom“ a s pokojným svedomím likvidáciu takejto skládky nechá zaplatiť napríklad aj svojich susedov. Na mieste je otázka, či občania, ktorí takto nakladajú s odpadom, vôbec svedomie majú. To necháme na zváženie vinníkom.

Ak disponujete preukázateľnými informáciami o pôvodcoch nelegálnych skládok, oznámte ich, prosím, anonymne na miestnom obecnom úrade. Na základe takýchto informácií Okresný úrad v Poprade zaháji priestupkové konanie voči ich pôvodcom. Bez nelegálnych skládok bude naše prostredie čistejšie, krajšie a všetci ušetríme aj na poplatkoch za likvidáciu komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu.

JUDr. Gabriel Bodnár, starosta obce

1. jún – Sviatok všetkých našich detí

Podobne ako minulý školský rok, aj tento sa kvôli zhoršenej epidemiologickej situácii na Slovensku niesol v duchu hygienických a epidemiologických opatrení. Výnimkou nebola ani Materská škola v Batizovciach.

Od septembra boli pozastavené všetky hromadné akcie pre deti, vystúpenia, súťaže, krúžky, divadielka či exkurzie. O to viac sa tešíme, že na konci školského roka sme sa dočkali uvoľnenia niektorých opatrení. Nastala tá chvíľa, keď sme Deň detí mohli osláviť spoločne v exteriéri materskej školy. Deti čakal bohatý program. Každý deň bolo pre nich prichystané nejaké prekvapenie.

Pokračovanie na 6. strane

Deň detí v našej obci

Po vyše ročnej odmlke a zmiernení opatrení sme sa opäť mohli konečne spoločne stretnúť. Testovanie sme s radosťou vymenili za obecnú akciu Cykloparáda. Na začiatku nás vystrašili mračná a kvapky dažďa, ale ani to nás neodradilo a pomedzi kvapky sme sa vydali na bicykloch od obecného úradu po ulici Štúrova okolo Gašperovho mlyna cez obec Štôla do Mengusoviec na futbalové ihrisko, kde nás čakal pesničkár „ujo Ľubo“. Pesničkami potešil hlavne naše ratolesti, pre ktoré sme túto akciu zorganizovali a do tanca sa zapojili už aj rodičia. Pri príležitosti Dňa detí sme vytvorili aj súťažnú kartu s deviatimi otázkami, ktorú deti spoločne s rodičmi v priebehu týždňa vyplnili a najneskôr v deň cykloparády odovzdali na obecnom úrade. Za splnenie úlohy dostali sladkú odmenu. Odpovede na otázky si museli vyhľadať na určených miestach obce. Do súťaže sa zapojila MŠ a aj ZŠ, ale aj ostatné deti z obce, niektoré aj s rodičmi. Prostredníctvom súťažných otázok sme všetci zase o trošku viac a lepšie spoznali našu obec.

Vedeli by ste aj vy odpoveď na jednu z otázok? Pred obecným úradom v parku sa nachádza pamätník padlých, ktorí bojovali počas svetovej vojny. Ich mená sú vyryté na pamätníku. Koľko mien je vyrytých na pamätníku?

Mgr. Simona Chovanová

Dobrovoľní hasiči pomáhajú ľuďom i obci

Po nepriaznivej pandemickej situácii opäť pomaly začíname nabiehať do starých koľají.

Každý rok pred a po zimnom období organizujeme zber železného šrotu, aby sme našim občanom pomohli zbaviť sa nepotrebného kovového odpadu. 18.-19. 10. 2020 sa stretlo 16 členov aby sme s pomocou poľnohospodárskeho družstva a obce pozvážali tento odpad do vopred pripraveného kontajnera. Členovia pracovali do neskorých nočných hodín, no nakoniec sa podarilo prejsť celú dedinu a celkovo sme vyzbierali 7 200 kg. Ďakujeme všetkým členom za aktívny prístup.

21. 5. sme privítali detičky z Materskej škôlky v Batizovciach, aby sme im mohli priblížiť našu prácu a techniku. Asi 40 detí si prezrelo a aj vyskúšalo striekanie s vodou a oboznámili sa s našou prácou. Sme radi za takéto milé návštevy a veríme, že z malých návštevníkov sa stanú dobrovoľní hasiči.

V podvečerných hodinách 24. 5. 2021 sme boli požiadaní krajským operačným strediskom v Prešove o pomoc pri pátraní po nezvestnej osobe v oblasti medzi Svitom a Popradom. Na miesto vyrazilo 8 našich členov, ktorí pomáhali v pátraní. Po cca 3 hodinách sa podarilo nezvestnú osobu nájsť a my sme sa vrátili na základňu. Na presun členov sme použili nedávno zakúpené vozidlo Fiat Ducato.

Po dlhom čase sa stretol aj výbor DHZ. V plánoch na tento rok máme otvorenie hasičského múzea, organizovanie hasičských súťaží, modernizáciu priestorov hasičskej zbrojnice a zvyšovanie odbornosti zásahovej jednotky DHZO.

Marián Chromek

Pandémia nepriaznivo ovplyvnila aj folklór

Činnosť folklórnej skupiny od začiatku roka 2021 bola označená pandemickými opatreniami. Nemohli sme uskutočniť výročnú členskú schôdzu v plánovanom termíne v januári. Skúšky boli taktiež pozastavené.

13. februára sa mali uskutočniť Fašiangy, ale pre nepriaznivú situáciu s pandemickými nariadeniami a po veľmi dlhej dobe sa nakoniec neuskutočnili. Partia 9-tich mladých chlapcov sa vynašla a fašiangy nakoniec boli , ale na druhý deň v nedeľu. Príprava a obliekanie prebiehali na Gazdíkovej chate. Nemohli chýbať tradičné masky, ako slameňák, bručáč, doktor so sestričkou, kováči a tetky.

V máji mali byť Folklórne slávnosti, ktoré museli byť zrušené zo známych dôvodov.

Od 1. júna sme začali so skúškami na pódiu v parku pri hoteli Guľa. Dostali sme pozvánku na folklórne vystúpenie v Poprade, na akcii Made in SLOVAKIA, kde sa predstavíme v kompletnom zložení aj s deťmi. Naše vystúpenie sa uskutoční vo štvrtok 5. augusta 2021 o 16. hod. Na toto podujatie a vystúpenie vás srdečne pozývame.

31. mája sa uskutočnila schôdza Kultúrnej a sociálnej komisie. Preberali sme plánované kultúrne akcie, ktoré sa mali, alebo budú konať a o ktorých vás budeme včas informovať.

Čítala sa tiež kronika obce Batizovce za roky 2017-2019, kde znenie textov bolo následne schválené. Dokončili sme aj rekonštrukciu folklórnej miestnosti.

12. júna sme zorganizovali spoločné stretnutie na Gazdíkovej chate, kde sme si pospomínali na spoločné vystúpenia a urobili sme si plán na najbližšie 2 mesiace.

Veríme, že sa všetko postupne vráti do starých koľají a uvidíme sa na spoločných kultúrnych vystúpeniach.

Ľubomír Šoltís

Obecný futbalový klub má za sebou sezónu 2020/2021

Prvú polovicu roka 2021 má za sebou aj Obecný futbalový klub. Ako všetky oblasti, aj futbal zažíval kvôli pandémii náročné obdobie. Posledný zápas roka 2020 sa pre nariadenia odohral 11. 10. 2020 a nikto vtedy netušil, že návrat na štadióny bude trvať vyše sedem mesiacov. Prvý zápas po uvoľnení nariadení sa odohral až 29. 5. 2021.

Po rozhodnutí Podtatranského futbalového zväzu muži napokon dohrávali iba zápasy jesennej časti (podľa novej vyhlášky SFZ sa v prípade odohratia polovice zápasov môže „uzavrieť" sezóna - teda určiť postupujúci a zostupujúci).

O osude mládežníckych súťaží rozhodovala anketa, v ktorej sa mal každý klub vyjadriť, či si želá dohrať jesennú časť, alebo nie. Žiaľ, aj napriek tomu, že zástupcovia OFK Batizovce boli za dohrávanie, k tomuto nedošlo pre vyjadrenia ostatných klubov. PFZ rozhodol „per rollam" o anulovaní súťažného ročníka prípravky, žiakov a dorastu.

Na mužov tak čakali posledné dva zápasy sezóny, ktoré mali stále veľký potenciál zamiešať tabuľkou neobyčajne vyrovnanej 6. ligy dospelých PFZ.

Naše A mužstvo zimovalo na 12. mieste a stále bolo v teoretickej rovine ohrozenia zostupu zo súťaže. Hneď po prvom kole však bolo jasné, že naši chlapci nenechali nič na náhodu a po náročnej výhre 2:3 v Spišskom Štiavniku bolo jasné, že sa predstavia aj v budúcom ročníku 6. ligy. Keď sa k tomu pridala výhra z ďalšieho zápasu, tentokrát domáceho, proti Šuňave 2:0, naši chlapci sa posunuli v tabuľke vyššie a sezónu tak ukončili s 15 bodmi na pohodlnom deviatom mieste tabuľky, ktoré im zabezpečuje príjemnejší lós do nasledujúcej sezóny oproti predošlým.

Všetkým hráčom a funkcionárom ďakujeme za dôstojnú reprezentáciu klubu a našej obce v uplynulom ročníku a našim priaznivcom ďakujeme za podporu, bez ktorej by futbal a šport vo všeobecnosti nemal zmysel.

Dovidenia v sezóne 2021/2022, ktorá bude, veríme, menej poznačená pandemickou situáciou, ako ostatné dve sezóny.

Ing. Peter Hutník

Prázdniny sa blížia

Cítite to vo vzduchu aj vy? Čo? No predsa leto. Vôňa pokosenej trávy, jahôd, horúceho asfaltu i vzduchu po letnej búrke. To je neklamný znak blížiacich sa prázdnin a konca školského roka. Písomky sú už minulosťou, známky sú zaokrúhlené a my sa už tešíme na výlet i školskú olympiádu.

Predchádzajúce mesiace však priniesli aj povinnosti a súťaženie. Naši tretiaci a štvrtáci sa zúčastnili Olympiády v anglickom jazyku, ktorú organizovalo CVČ vo Svite. Diana Hufová zo 4. A obsadila 2. miesto vo svojej kategórii. V konkurencii ďalších šikovných angličtinárov sa nestratili ani Petra Pauliniová, Lara Arvay a Andea Spišiaková.

Spoločne s pani Martinou Proháczkovou zo Správy TANAP–u sme si pripomenuli Svetový deň životného prostredia, aktivitami v prírode i zaujímavými prezentáciami. Tá sa mohla pozrieť na náš upratený dvor, nasadenú trávu a vyzbierané odpadky. Tieto aktivity sme robili počas Dňa Zeme.

Všetci už netrpezlivo čakáme na výsledky Okresného kola v prednese poézie a prózy Hviezdoslavov Kubín. Tento rok súťažiaci zasielali svoje videonahrávky a porota si cez počítač vyberie najlepšieho recitátora. Tak držíme prsty Petre Pauliniovej

Našich prvákov a štvrtákov čaká malá slávnosť. Tí mladší si až teraz prevezmú počas pasovačky potvrdenia o prijatí do stavu žiackeho, pretože nám to situácia nedovolila uskutočniť v bežnom termíne. No a tí najstarší sa už pripravujú na rozlúčkový večierok.

Tanečným krokom a za zvukov príjemnej hudby si posledný júnový deň rozdáme vysvedčenia a rozbehneme sa za prázdninovými dobrodružstvami. ***Mgr. Zuzana Kľocová***

1. jún – Sviatok všetkých našich detí

Pokračovanie z 5. strany

Najväčšiu radosť mali z divadelného predstavenia – „Hoki a Poki – Keď sa hľadá kamarát", kde sa deti dozvedeli, kto je to skutočný kamarát a ako sa správa. Spoločne s hercami si zaspievali veselé piesne.

Nemenej zábavný bol „Námornícky deň", ktorí pripravili pre deti animátori zo spoločnosti Kidsfun Svit. Pre deti pripravili množstvo veselých súťaží a zábavných činností, ktoré musia ovládať praví námorníci – chytanie „rybičiek" z detského bazéna, výroba námorníckej vlajky, striekanie z vodnej pištole na cieľ... Deti čakala aj ozajstná námornícka diskotéka. Obrovským prekvapením bola nečakaná návšteva – Máše a Medveďa. Bol to naozaj týždeň plný detskej radosti a detských prekvapení. A, samozrejme, na všetkých našich malých kamarátov čakal krásny darček. Po dlhej dobe obmedzení a opatrení bola radosť detí o to väčšia. Bolo úžasné vidieť všetky tie žiariace očká našich najmenších.

Valéria Mornárová, uč. MŠ

Gerlachovský informátor, občasník obce Gerlachov Jún 2021 Ročník XIII.

Gerlachovský informátor

Spoločne diskutovali o problémoch obcí

Stretnutie so štátnym tajomníkom Ministerstva dopravy a výstavby SR a generálnym riaditeľom Slovenskej pošty, a. s., v obci Gerlachov

Stretnutie starostov obcí Gerlachov a Batizovce so štátnym tajomníkom Ministerstva dopravy a výstavby SR Ing. Jaroslavom Kmeťom v zasadačke Obecného úradu Gerlachov sa uskutočnilo 27. mája 2021. Na našom spoločnom stretnutí sme prebrali témy, ktoré nás trápia a dlhodobejšie hľadáme riešenie na zlepšenie danej situácie. Hlavné témy, o ktorých sme diskutovali:

1. Rušenie „kamenných prevádzok" Slovenskej pošty v našich obciach.
2. Možnosti budovania cyklochodníka v smere Batizovce – Gerlachov – Tatranská Polianka.
3. Pri stavebných povoleniach je potrebné stanovisko leteckého úradu. Nevieme, či je to pri všetkých stavbách potrebné, pretože to veľakrát predlžuje stavebné konanie pri IBV.
4. Zaradiť naše obce do kostrovej siete cyklotrás. Cez mesto Svit prechádza hlavná kostrová sieť cyklotrás a tým by sme dokázali prepojiť Svit – Batizovce – Gerlachov s mestom Vysoké Tatry.
5. Odporúčanie pre PSK od ministerstva na rozšírenie štátnej cesty lll/3064.
6. Urgencia a zahrnutie do plánov vybudovania chodníka pre peších lll/3064 medzi mestom Svit a obcou Batizovce ponad diaľnicu D1.

11. 6. 2021 sa v našej obci uskutočnilo stretnutie starostov obcí Gerlachov, Batizovce, Mengusovce a Štôla s predsedom predstavenstva a generálnym riaditeľom Slovenskej pošty, a. s. Ing. Martinom Ľuptákom, PhD., kde sme diskutovali o našich spoločných problémoch, a to najmä o zrušení „kamenných prevádzok" pošty v obciach Gerlachov, Mengusovce a Štôla.

Diskutovali sme najmä o tom, ako zrušenie prevádzky ovplyvnilo bežne dostupnú službu pre našich občanoch. Hľadali sme spoločné riešenia, aby služby boli v čo najväčšej miere v našich obciach zachované a žiadali sme aj o to, aby sa zo strany Slovenskej pošty, a.s. zlepšila informovanosť občanov, ktoré služby sú zachované a ktoré nie.

Chcem vás ešte informovať o našich hlavných investíciách, ktoré sa uskutočnili, alebo uskutočňujú aj teraz v našej obci. Na Novej, časti Cintorínskej ulice a v areáli ZŠ s MŠ Gerlachov sa uskutočnila rekonštrukcia miestnej komunikácie, ktorá bola financovaná z obecného

rozpočtu. V spolupráci s riaditeľkou školy a jej kolektívom, za ktorú sa im chcem aj touto cestou poďakovať, sme realizovali okapové chodníky okolo budovy ZŠ s MŠ Gerlachov. Hlavná stavebná investícia je rekonštrukcia oplotenia areálu základnej a materskej školy. Samozrejme budeme realizovať aj ďalšie projekty, na ktoré už máme schválené aj financovanie z iných zdrojov ako je obecný rozpočet.

Na záver Vám chcem všetkým popriať krásne prežitie leta, veľa oddychu, aby sme spoločne nabrali silu do ďalšej spoločnej práce. Vám milé deti prajem krásne prežitie letných prázdnin, plné radosti, smiechu, priateľstva a zábavy.

Mgr. Ján Hroboň,
starosta obce Gerlachov

Horský kros Gerlach v auguste

V spolupráci s obcou Gerlachov, mestom Vysoké Tatry, partnermi a sponzormi sa 28. ročník tradičných pretekov v behu do vrchu Horský kros Gerlach z Gerlachova na Sliezsky dom uskutoční tak, ako je to už dlhodobo zaužívané. Tento rok to vychádza na 28.augusta. Trať pretekov v dĺžke 8,4km a s prevýšením 879 m vedie z Gerlachova do Tatranskej Polianky a k Horskému hotelu Sliezsky dom. Víťazstvo v mužskej kategórii obhajuje 3-násobný olympionik v behu na lyžiach Peter Mlynár a v ženskej kategórii maďarská reprezentantka v behu do vrchu Luca Németh. V pláne máme aj detské preteky v obci Gerlachov. **Ing. Martin Mlynár**

Deň detí spojený s cykloparádou

Pri príležitosti Medzinárodného dňa detí sa 5. júna 2021 uskutočnila v spolupráci obcí Gerlachov, Batizovce, Mengusovce, Štôla a O.Z. Kimbiark cykloparáda 2021. Rodičia s detičkami mali zraz ráno pri obecnom úrade, odkiaľ sme sa presunuli spoločne za sprievodu DHZ Gerlachov do Batizoviec a cez štrkoviská do Mengusoviec na futbalové ihrisko. Tam sme počkali na detičky z ostatných obcí, ktoré prišli tiež na bicykloch. Kto sa na cyklistiku necítil, prišiel s rodičmi na aute. Na ihrisku čakala všetky deti sladká odmena a vystúpenie Uja Ľuba, ktorý svojim super programom vyčaroval všetkým prítomným úsmev. Zabával všetky detičky a, samozrejme, zapojil do zábavy aj rodičov, ktorí sa aspoň na krátku chvíľku vrátili do svojich detských čias. Už teraz sa tešíme na budúcoročnú cykloparádu a dúfajme, že budeme môcť pre deti pripraviť ešte väčší program.

Mgr. Ján Hroboň, starosta obce Gerlachov

Koniec školského roka v našej škole

Jún je pre každé dieťa asi najkrajší mesiac. Okrem toho, že je to posledný mesiac školského roka a začnú prázdniny, oslavujú aj svoj sviatok - Medzinárodný deň detí.

Tento sviatok detí sa oslavuje v mnohých krajinách sveta. Aj keď prvotná myšlienka bola zamerať viac pozornosť na problémy týkajúce sa detstva (detská práca, zneužívanie, chudoba, emocionálna deprivácia, negramotnosť a pod.), dnes už tento zámer vo veľkej miere vyprchal, ale túžba urobiť deťom radosť ostala. A tu pre mnohých z nás nastáva otázka AKO? Keď sa opýtate detí, čo by chceli na MDD, väčšinou to vždy skončí pri nakupovaní nejakých darčekov. Príležitostí pre hmotný darček je po celý rok viac než dosť. Stále však platí, že pre deti je meradlom našej lásky náš čas či naša pozornosť a nie nakupovanie darčekov. Kontrolná otázka pre nás samých môže byť, čo si my z našich vlastných osláv pamätáme viac. Konkrétny dar alebo atmosféru, zábavu, ľudí? U väčšiny by pravdepodobne vyhrala atmosféra a vzťahy. Tie si v srdci dokážeme uchovať oveľa dlhšie. My sme našim deťom takýto deň pripravili. Práve tieto spoločné zážitky si deti navždy zapamätajú a spomienky na ne aj v dospelom veku budú robiť ich svet krajší.

V to sviatočné ráno vítala naše deti pri vstupe do školy hudba a animačný tím M21 z Bardejova. Atmosféra hier a zábavy čakala na deti, ktoré súťažili v rôznych športových disciplínach. Behali „na koníkoch" pomedzi prekážky, hrali hry „na domčeky", tancovali a mnoho iných zaujímavých aktivít. Deti, ktoré momentálne nesúťažili mali možnosť využiť maľovanie na tvár alebo skákací hrad. Záujem o aktivity bol veľký. Každý sa snažil a za dobré športové výkony ich Šašo Bobor všetkých pochválil a odmenil sladkou odmenou. Deti sa zabávali, súťažili a netušili, že ich čaká ešte jedno prekvapenie. V samom závere ich prišli pozdraviť maskoti z obľúbenej rozprávky „Máša a medveď". Slniečko sa na nás v ten deň usmievalo, takže guláš a zákusok, ktorý nám pripravila pani kuchárka, sme si vychutnali v areáli školy. Pre deti to bol nezabudnuteľný deň. Veríme, že sme im splnili aspoň jeden krásny sen.

A čo dodať na záver?

Desať mesiacov školského roka sa chýli ku koncu, je tu koniec školského roka 2020/2021. Máme za sebou mnoho splnených úloh, náročné výzvy, dni plné snaženia a usilovnej práce.

V spolupráci s obcou sme vyasfaltovali príjazdovú cestu ku škole, začali s pokladaním dlažby a stavbou nového plota okolo školy. Vymaľovali, kúpili nový nábytok a podlahu do miestnosti pre učiteľov. Boli sme úspešní v projektoch „Zlepšenie vybavenia školských jedální" - za získané finančné prostriedky sme kúpili konvektomat a umývačku riadu, „Múdre hranie" – doplnili sme moderné didaktické pomôcky do materskej školy.

Popri týchto povinnostiach sme nezabudli ani na

naše deti. Po návrate do školy sme sa snažili doplniť vedomosti, ktoré im chýbali po dištančnom vzdelávaní. Pripravili sme im exkurziu do Belianskej jaskyne a múzea TANAP-u. Deti z materskej školy sa zahrali na mladých prírodovedcov. Urobili si výskumnú expedíciu k jazierku za dedinou. Pod mikroskopom pozorovali hmyz a živočíchy a učili sa poznávať rastlinky v jeho okolí.

S veľkým očakávaním pretáčame list v kalendári, kde nás víta júl a po ňom august, mesiace našich letných prázdnin. Ani počas prázdnin nebudú naši zamestnanci zaháľať. Čulý stavebný ruch bude prebiehať aj počas týchto letných dní. Dokončíme nové oplotenie okolo školy a dlažbu pred školou, vymaľujeme triedy, položíme nové podlahy, postavíme nové vstavané skrine do tried, namontujeme nové tabule.

Chcem podotknúť, že tento školský rok sa urobilo veľa užitočnej, a pre školu a aj žiakov, prospešnej práce. Ďakujem obecnému úradu pod vedením Mgr. Jána Hroboňa a zamestnancom školy za snahu a spoluprácu na spoločnom zveľaďovaní našej školy.

Prajem vám všetkým príjemné prázdniny.

Mgr. Daniela Vyšňová

Spoločne znížme množstvo odpadov

Poplatky za odpady z roka na rok rastú, napriek tomu, že stúpa aj úroveň separácie. Hlavným dôvodom ich rastu je najmä skutočnosť, že na Slovensku sa stále vo veľkom skládkuje. A to platí aj pre našu obec.

Zákon o odpadoch č. 79/2015 Z. z. je nekompromisný a obec je povinná v súlade s § 81, ods. 7 zákona o odpadoch pri ustanovení výšky miestneho poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad vychádzať zo skutočných nákladov obce na nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom.

Hlavným dôvodom pre zvýšenie poplatku je zmena legislatívy a nárast poplatkov za zneškodnenie komunálneho odpadu. Výška poplatku bola síce dlhé roky nízka, ale od roku 2019 je tomu inak a poplatok z roka na rok rastie. Kým v roku 2019 to bolo 12€/tonu odpadu, v roku 2020 sa zvýšil poplatok na dvojnásobok a jeho výška bola 24 €/tonu odpadu a v roku 2021 to je vďaka vyššej miere separácie „iba“ 22 €/tonu odpadu. Výška poplatku bude aj naďalej závisieť od miery vytriedenia komunálneho odpadu. V našej obci sme sa podľa stupňa zaradili do štvrtej položky, kde miera vytriedenia je od 30 do 40 %.

Je teda jednoznačné, že poplatky za odvoz a uloženie komunálneho a drobného stavebného odpadu v budúcnosti porastú.

Celkovo obec za uloženie odpadu zaplatí v roku 2021 viac ako vlani. Napriek tomu sa nevzdávajme a snažme sa čo najviac prispieť svojou zodpovednosťou k zníženiu množstva odpadov dôslednou separáciou.

Ďakujeme každému, kto odpad triedi a nakladá s ním v zmysle zákona.

OcÚ Gerlachov

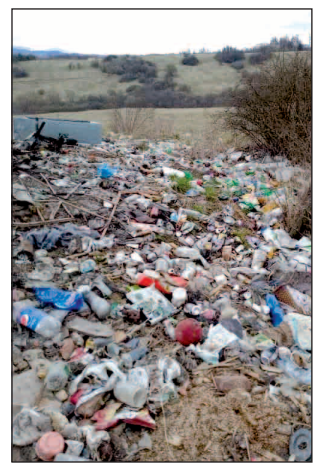

Pozor na voľne sa pohybujúce psy

Na základe neustálych a opakujúcich sa sťažností občanov na voľný pohyb psov v našej obci týmto žiadame všetkých majiteľov a držiteľov psov, aby si riadne zabezpečili svojich psov vo svojich príbytkoch a neumožnili im tak voľný pohyb po obci. Voľne sa pohybujúce psy ohrozujú bezpečnosť a zdravie všetkých občanov obce.

Každá fyzická a právnická osoba, ktorá je vlastníkom alebo držiteľom psa, je povinná predchádzať a zabrániť tomu, aby jej pes útočil alebo iným spôsobom ohrozoval človeka, respektíve spôsoboval škodu na majetku, prírode a životnom prostredí, ktoré by pes mohol spôsobiť. Nedovoľme preto, aby vaše voľne pobiehajúce psy po našej obci ohrozovali bezpečnosť ľudí pohybujúcich sa každodenne po obci.

Preto vás, vážení občania – majitelia a držitelia psov, žiadame o riadne zabezpečenie svojich psov vo svojich príbytkoch!!!

Voľný pohyb psov v obci zakazuje VZN č.2/2007 O podmienkach držania a chove psov v obci Gerlachov. Za porušenie tohto zákona môže byť majiteľovi psa uložená pokuta 16,50 € do 165,50 €. Zároveň pripomíname majiteľom psov povinnosť nahlásiť každého nadobudnutého psa. Vyzývame tých občanov, ktorí uvedenú povinnosť nesplnili, aby tak urobili v čo najkratšom čase.

V prípade, že v súvislosti s voľným pohybom psov na verejných priestranstvách nedôjde zo strany majiteľov a držiteľov psov k náprave, obec pristúpi k odchytu

psov, a to na náklady majiteľov a držiteľov psov, a taktiež pristúpi k udeľovaniu pokút.

Zároveň bude musieť Slovenská pošta, a. s., v problematických miestach, kde nedôjde k náprave s voľne sa pohybujúcimi psami zrušiť doručovanie pošty.

Nenechávajte svojich psov voľne sa pohybovať po obci. Ohrozujú ostatných občanov, najmä deti.

OcÚ Gerlachov

Nová ulica po rekonštrukcii miestnej komunikácie.

Rekonštrukcia cesty - Nová ulica v Gerlachove.

Rekonštrukcia prístupovej cesty ZŠ s MŠ Gerlachov.

Ing. Miroslav Greisiger

ČISTENIE HROBOV

DOSEKÁVANIE PÍSMA

Čistenie: Jednohrob ~~90€~~ 65€ Dvojhrob ~~140€~~ 100€
Impregnácia ZDARMA Doprava ZDARMA Obhliadka ZDARMA
Obnova písma: ~~1,2€~~ 1€/znak
Dosekávanie písma priamo na cintoríne : Do 10 znakov 80€
11-30 znakov 7€/znak
31 a viac znakov 6€/znak (dohoda)

POMNÍKY, TABUĽKY S MENAMI, KRYCIE DOSKY , NÁHROBNÉ FOTOGRAFIE, VÁZY A SVIETNIKY

Na všetky naše pomníky máte každé ďalšie dosekanie písma so zľavou 50%!!

Pri objednaní pomníka alebo krycej dosky máte čistenie hrobu ZDARMA!!

Pri objedaní viacerých služieb (čistenie + dosekanie) máte dodatočnú zľavu 10€

0940 653 651, 0919 205 521

Ing. Miroslav Greisiger
www.cisteniehrobu.sk

Jarná AKCIA
Cena platí do
30.7.2021

NA VŠETKÝCH PRÁCACH SA DOHODNEME PRIAMO NA CINTORÍNE A NÁJDEME SPOLU NAJLEPŠIE RIEŠENIE, OBHLIADKA A DOPRAVA JE ZDARMA!! SME TU PRE VÁS UŽ OD ROKU 2014 A MÁME ZA SEBOU VIAC AKO 9000 SPOKOJNÝCH ZÁKAZNÍKOV, STAŇTE SA ĎALŠÍM Z NICH.

REAL Z

Návrh fasády zadarmo !!!
využite našu akciu.
viac o akcii na www.realz.sk

Profesionálne zateplenie fasády

- Ponúkame 12 ročné skúsenosti
- Certifikovaný fasádny systém
- Garancia kvality
- Ponúkame aj drobné opravy, rozvody vody, kúrenie, strechy

AKCIA JÚN 2021

0902 781 214
0903 480 369
WWW.REALZ.SK

IMITÁCIA DREVA

DEKORATÍVNE OMIETKY INTERÉR / EXTERIÉR

OBČASNÍK OBCE ŠTÔLA

Ročník V. Jún 2021 ČÍSLO 2

Boj o poštu sme v podstate už prehrali

Vážení občania, opäť sa stretávame pri informáciách zo života našej obce.

Aj v tomto druhom štvrťroku 2021 sme sa nezbavili kolotoča týždenných testovaní, na ktoré v tomto čase, pomaly už aj zabúdame.

Len pre pripomenutie, testovali sme: **20. 3. 2021** - 216 občanov, **27. 3. 2021** - 212 občanov, **3. 4. 2021** - 243 občanov, **10. 4. 2021** - 241 občanov, **17. 4. 2021** - 223, **24. 4. 2021** - 205 občanov, **1. 5. 2021** - 193 občanov. Počas celého testovania nebol ani jeden z našich občanov pozitívny, čo považujeme za veľký úspech.

Na základe žiadostí o refundáciu nám Ministerstvo vnútra SR uhradilo všetky náklady na skríningové testovanie za celé obdobie vo výške 14 195 €. V zmysle zlepšujúcej sa epidemiologickej situácie na Slovensku a aj v našom okrese, sme už po 1. máji 2021 testovanie nerobili.

V tomto štvrťroku bolo ukončené aj Asistované sčítanie obyvateľstva, konkrétne 13. júna 2021. V našej obci sa sčítalo spolu 90,45 % obyvateľov, preto využívam túto príležitosť, aby som sa poďakoval všetkým občanom, ktorí sa zapojili do sčítania obyvateľstva a urobili krok pre lepšiu budúcnosť našej obce i Slovenska.

Čo sa však ešte neskončilo, je situácia okolo dodržiavania zákona o odpadoch v oblasti zabezpečenia odpadu pred prístupom medveďa hnedého. Kontrola, zameraná na zabezpečenie našich kontajnerov na zmesový komunálny odpad, o ktorej sme vás informovali v decembrovom občasníku, a po ktorej sa na nich objavili

Starosta obce Martin Hajko a Dušan Bachorík, bývalý veliteľ DHZ Štôla pri „našom aute“.

reťaze s karabínkami, mala pokračovanie. 8. júna tohto roka sme elektronickou poštou dostali oznámenie od Slovenskej inšpekcie životného prostredia Košice o začatí správneho konania, výsledkom ktorého bude pokuta viac ako tisíc eur za nedodržanie zákona. Nášmu vyrovnanému rozpočtu to určite nijako neosoží.

Čaká nás ďalšia úloha v oblasti odpadového hospodárstva, a to v súvislosti so zmenou a doplnením zákona o odpadoch, vyriešiť zber BIO kuchynského odpadu od 1. júla 2021. Bol spracovaný návrh VZN obce Štôla č. 1/2021, ktorý bol aj schválený obecným zastupiteľstvom. Rieši zber BIO kuchynského odpadu z domácností v bytových domoch, pre ktoré budú k dispozícii 1 000 litrové kompostéry, umiestnené pri bytových domoch a tiež pri apartmánovom dome. Zároveň vymedzuje, ktoré zložky z BIO kuchynského odpadu môžu byť umiestnené do kompostérov. Čas ukáže, ako budeme dodržiavať toto nariadenie a separovať jednotlivé zložky odpadu a ako sa to odzrkadlí na miere triedenia v našej obci za tento rok. V roku 2020 sme dosiahli mieru vytriedenia 21,79 %.

Pokračuje aj naďalej snaha o vrátenie „kamennej“ pošty do našej obce. Je to však už prehratý boj. Potvrdilo to aj stretnutie s generálnym riaditeľom Martinom Luptákom 11. júna v Gerlachove, ktorý už len deklaroval rušenie ďalších pôšt. Táto téma okrem iných zaznela aj na stretnutí s poslankyňou NR SR RNDr. Annou Zemanovou.

Medzi tými menej príjemnými udalosťami našli sa v tomto období aj príjemnejšie. Ako napríklad tieto:

- 7. júna sme dostali návrh zmluvy na kúpu rodinného domu súpisné číslo 106 a hospodárskej budovy súpisné číslo 743. Po podpise kúpnej zmluvy na Okresnom úrade Prešov a udelení súhlasu Ministerstvom financií SR kúpna zmluva nadobudne platnosť. Prevod nehnuteľností na Obec Štôla je za účelom poskytovania všeobecne prospešných služieb – zriadenie materskej školy,
- 7. júna nám bolo doručené rozhodnutie o schválení žiadosti o nenávratný finančný príspevok na rekonštrukciu miestnej komunikácie – smer Karviná vo výške 50 000 €, na ktoré sme čakali od 9. januára 2020. Keď bude podpísaná zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku rozbehne sa aj rekonštrukcia.
- 16. júna nám bol odovzdaný v areáli Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru Poprad do bezplatného užívania na dobu päť rokov dočasne prebytočný hnuteľný majetok štátu v správe Ministerstva vnútra SR. Konkrétne je to cisternová automobilová striekačka IVECO CAS 15 s príslušenstvom v obstarávacej hodnote 114 000 €, s rokom výroby 2020. Naši hasiči tak majú určite dobrý dôvod na radosť,
- 19. júna sa v obci uskutočnil Športový deň detí pod názvom „Pátrači pokladu“. Po registrácii detí a skúške pátračov sa uskutočnilo hľadanie pokladu. Nezabudlo sa ani na prestávky s občerstvením a pohostením, ktoré zabezpečila reštaurácia Retro Pizza & Pub. Na záver ešte potešila diskotéka a tombolou. Štôlanskí hasiči samozrejme predstavili detičkám nové hasičské cisternové auto. Všetko sa to udialo na multifunkčnom ihrisku a priľahlom okolí. Počasie prialo a aj atmosféra bola výborná.

Na záver. Blíži sa nám leto, letné dovolenky, želám preto všetkým občanom, aby si oddýchli, nabrali veľa energie a síl do ďalších dní tohto roka.

Martin Hajko, starosta obce Štôla

Športový deň detí

Športový deň detí pod názvom „Pátrači pokladu“ dňa 19.6.2021 začal registráciou o 9.30 pri multifunkčnom ihrisku. Zaregistrovalo sa 41 detí. Po registrácii a rozdelení do štyroch farebných skupín nasledovala formou rôznych hier skúška pátračov prerušovaná občerstvením. Po skúške nasledovalo hľadanie pokladu benediktínov. Formou riešenia indícií a skúšok pátrači našli zakopaný poklad v mieste, kde skutočne stál benediktínsky kláštor. Po návrate na ihrisko a otvorení debničky s pokladom a rozdelení jeho obsahu (čokoládové dukáty, detské šampanské) ich čakali stanovištia, kde si mohli pripraviť svoju pizzu, prezrieť nové hasičské auto, maľovať na tvár, skákať trampolínu, striekať vodu z prúdnic a jazdiť na poníkovi. Na záver prišla Máša a medveď a spoločne žrebovali detskú tombolu, ktorá vyvrcholila diskotékou. Deň plný hier a športových výkonov skončil až podvečer.

PSK hľadá Naj online učiteľov stredných škôl

Prešovský samosprávny kraj vyhlasuje anketu Naj online učiteľ PSK za školský rok 2020/2021. Jej zámerom je vyzdvihnúť prácu učiteľov stredných škôl v kraji počas dištančnej výučby, na ktorú museli prejsť školy počas pandémie koronavírusu. Na toto ocenenie učiteľov nominujú ich žiaci.

Školský rok 2020/2021 prebiehal z dôvodu zhoršenej epidemiologickej situácie na stredných školách od októbra 2020 do konca apríla 2021 práve vo virtuálnom priestore. Prezenčná výučba bola od 8. februára povolená v prípade končiacich ročníkov, v skupinách 5+ pedagóg a zároveň prebiehala na stredných zdravotníckych školách. Ostatné ročníky stredných odborných škôl a gymnázií fungovali až do uvoľnenia opatrení na prelome apríla a mája formou dištančnej výučby. Vtedy školský covid automat postupne umožňoval otvárať stredné školy už v plnom režime, a teda v prezenčnej výučbe pre všetkých.

Vedenie škôl, pedagógovia a žiaci sa situácii spojenej s presunom výučby do virtuálneho priestoru museli prispôsobiť a na zmenu promptne reagovať. Prešovská župa sa preto rozhodla zdôrazniť prácu tých učiteľov, ktorí sa s novým spôsobom online vzdelávania dokázali najlepšie popasovať a do vyučovacieho procesu vniesli originálny prístup.

„Pandémia koronavírusu nám, žiaľ, uplynulý ani tento školský rok neumožnila zrealizovať naše tradičné ocenenia pedagógov a žiakov Sophista pro regione a Lux Mentium. Avšak je dôležité vyzdvihnúť, že školy majú za sebou naozaj náročný školský rok, počas ktorého boli nútené pracovať a vzdelávať sa inak, častokrát v neznámych intenciách. Potrebné tiež bolo zmeniť zaužívané vzdelávacie návyky a spôsoby výučby. Preto sme sa rozhodli oceniť tých učiteľov, ktorí do svojho vzdelávania cez internet vniesli naozaj špeciálny a povzbudzujúci prístup k učeniu či inovácie a dokázali ho zmeniť doslova na dobrodružstvo,“ uviedol predseda Prešovského samosprávneho kraja Milan Majerský.

Do ankety Naj online učiteľ PSK sú zapojené všetky stredné školy v Prešovskom kraji. Spolu 72 stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti prešovskej župy, cirkevné a súkromné stredné školy. Nominácie na ocenenie sú spustené od 16. júna a budú prebiehať do 16. augusta. Návrhy župe môžu posielať samotní žiaci škôl na e-mail nominacie@vucpo.sk, a to so zdôvodnením svojho výberu. Všetky informácie o nominovaní sú zverejnené na webovom sídle kraja a na školskom portáli kampo.sk. Informácie sú dostupné i na školských weboch a sociálnych sieťach stredných škôl počas celého leta.

Naj online učiteľov má župa v pláne vybrať a vyhlásiť výsledky ankety začiatkom jesene 2021. V školskom roku 2021/2022 už chce pokračovať v oceňovaní Sophista pro regione/Učiteľ múdrosti pre región a Lux Mentium/ Svetlo poznania v závislosti od aktuálnej pandemickej situácie.

(vúc)

Humanista roka 2021 je Eduard Chmelár

Slávnostné odovzdávanie cien, ktoré organizovala spoločnosť Prometheus - združenie svetských humanistov, sa uskutočnilo v sobotu 19. júna, 14. ročník podujatia sa konal v historickej radnici v Banskej Bystrici.

Čestný titul Veľvyslanec humanizmu za rok 2021 získal profesor Erich Mistrík za dlhoročnú aktívnu propagáciu humanizmu a jeho hodnôt na Slovensku, za pedagogickú a vedeckú činnosť, za obhajobu sekulárneho charakteru štátu či práva na slobodu svedomia a myslenia. Titul mu udelila spoločnosť Prometheus – združenie svetských humanistov. Informoval o tom Ján Parada, správca portálu Humanisti.sk.

Humanistom roka 2021 sa stal Eduard Chmelár. Ocenenie získal za systematickú, tvorivú a invenčnú propagáciu a podporu humanizmu a jeho hodnôt na Slovensku, za významné aktivity v boji za mier a pri presadzovaní demokratických princípov v živote slovenskej spoločnosti.

Humanistom roka 2020 sa stal právnik Branislav Fábry pôsobiaci na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Laureátom ocenenia Veľvyslanec humanizmu za rok 2020 sa stal Ivan Poljak.

Slávnostné odovzdávanie cien sa uskutočnilo v sobotu 19. júna, 14. ročník podujatia sa konal v historickej radnici v Banskej Bystrici. **(tasr)**

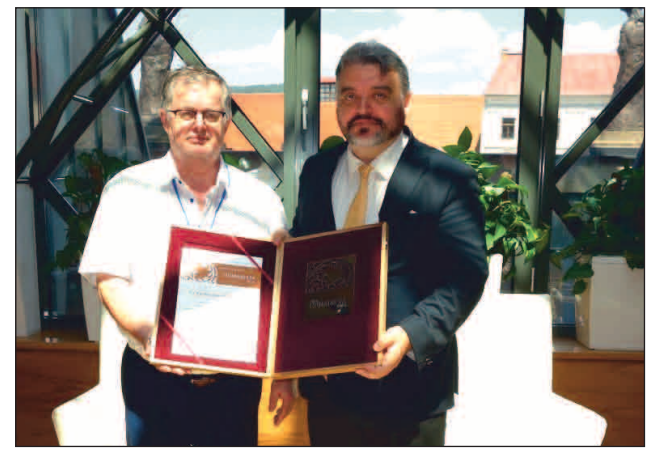

Eduard Chmelár (vpravo) s Romanom Hradeckým, predsedom spoločnosti Prometheus.

17-ročný výtržník

Len 17-ročný mladík z Huncoviec bol obvinený z trestného činu výtržníctva. Ide o muža, ktorý sa v minulosti už dopustil podobného skutku.

K udalosti došlo v nedeľu 20. 6. 2021 popoludní v miestnej rómskej osade. Mladík pristúpil k 25 ročnej žene, ktorú bezdôvodne fyzicky napadol. Udrel ju tzv. hlavičkou do čela a zároveň ju rukou udrel po tvári. Mladej žene prišiel na pomoc jej 53 ročný otec. Útočník neváhal a fyzicky napadol aj jeho a boxerom ho udrel do hlavy.

Gymnázium Kukučínova v Poprade a ERASMUS+ KA2

Žiaci aj učitelia benefitujú z inovatívneho projektu Učenie sa a učenie bez hraníc, ktorý získal financovanie z programu ERASMUS+

Príbeh nášho projektu Učenie sa a učenie bez hraníc sa začal v septembri 2018. Vtedy sme sa rozhodli zrealizovať projekt v rámci programu ERASMUS+ KA2 štyroch skoro rovnakých škôl z Dánska, Litvy, Česka a Slovenska. Hlavným cieľom sa stalo podporiť medzinárodnú spoluprácu žiakov a učiteľov, vzájomne si vymieňať informácie o osvedčených a inovatívnych postupoch vzdelávania. To sme ešte netušili, čo všetko sa počas realizácie projektu stane. A už vôbec sme nečakali, že hlavné slovo bude mať niečo také nepredvídateľné, ako je pandémia COVID-19.

Ale aké by to boli projekty, keby sa všetko darilo a išlo hladko, však? V projektoch sa predsa bežne stretávame s nepredvídateľnými situáciami, ktoré je potrebné promptne vyriešiť. A nám sa to podarilo!

V rámci realizácie projektu sme sa počas necelých troch rokov snažili motivovať nielen učiteľov a žiakov priamo participujúcich na projekte. Naším cieľom bolo aktivizovať aj ostatných žiakov a učiteľov jednotlivých partnerských škôl, aby sme vytvorili model takej školy, do ktorej budú učitelia aj žiaci chodiť s elánom a chuťou, pretože ich učenie a učenie sa bude baviť.

Navzájom sme si predstavovali svoje trendy vo vzdelávaní, sprístupnili a vymenili sme si nové moderné učebné materiály, ktoré sa nám v rámci práce na projekte podarilo vytvoriť.

V našom projekte sa stretli učitelia a žiaci z Gymnázia U Libeňského zámku v Prahe, Kauno Aleksandro Puškino gimnazija v Kaunase, Gladsaxe Gymnasium v Kodani a Gymnázium, Kukučínova v Poprade. Každá z týchto škôl pripravila pre spolupracujúce krajiny mobilitu s vopred pripravenou témou. V rámci nej učitelia a žiaci spracovali materiály, ktoré sú súčasťou výstupov z projektu.

Posledná mobilita u nás na Slovensku sa už reálne neuskutočnila. Jej realizáciu zastavila a nakoniec aj úplne znemožnila celosvetová pandémia COVID-19. Všetci sme nabehli na netradičnú formu vyučovania - dištančné vzdelávanie.

Počas tohto obdobia sme sa museli vyrovnať s viacerými prekážkami. Aj napriek tomu sa nám podarilo spracovať finálne projektové výstupy a projekt nasmerovať k úspešnému ukončeniu.

V procese tvorby všetkých výstupov projektu žiaci aj učitelia intenzívne spolupracovali a vzájomne si vymieňali svoje skúsenosti. Žiaci mali možnosť nahliadnuť do práce učiteľov a aktívne sa na nej aj zúčastniť. Sami realizovali vyučovacie hodiny počas jednotlivých mobilít uskutočnené pre žiakov z partnerských krajín. Pri príprave vyučovacích hodín si žiaci pod dohľadom učiteľa pripravovali materiály na vyučovacie hodiny, ktoré boli uskutočnené s prvkami inovatívneho aj tradičného vzdelávania. Využívali sme tímovú spoluprácu, outdoorové vyučovanie, storytelling, rolové hry, rovesnícke vzdelávanie, blended learning, CLIL a pod.

Vyučovacie hodiny v jednotlivých partnerských krajinách sa overovali medzi mobilitami a spracovávali sme ich v rámci metodickej príručky. Tá je vydaná v printovej aj elektronickej podobe. Takýmto spôsobom si žiaci mohli vyskúšať výhody aj úskalia učiteľského povolania.

Všetky materiály z mobilít sme pravidelne zverejňovali na webovej stránke e-Twinning a na sociálnej sieti Facebook. Priebežne sme zaznamenávali výstupy z jednotlivých mobilít, prácu žiakov s aplikáciami, videofilmy, fotografie a ďalšie materiály. Žiaci si vzájomne vymieňali zážitky z jednotlivých návštev partnerských krajín a navzájom medzi sebou komunikovali v období medzi mobilitami. Komunikáciou cez e-Twinning a Facebook, ale aj osobnými stretnutiami v partnerských krajinách, sa zdokonaľovali v anglickom jazyku.

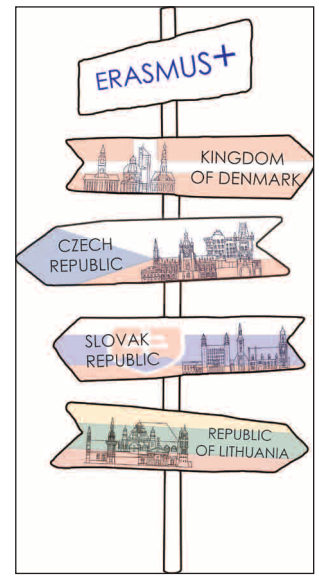

Počas trvania projektu si žiaci v každej krajine zhromažďovali výukové materiály, informácie o krajine a navštívených miestach, vyrábali krátke videá, zaznamenávali trasy. Navštívené miesta a trasy sú spracované v digitálnej mape v Google Earth, ktorú pre nás pripravili českí partneri. Z videí žiaci z gymnázia v Kaunase vytvorili film o projekte. Slovenskí žiaci zostavili a pripravili aplikáciu pre mobilné zariadenia so zaujímavými úlohami a otázkami o jednotlivých krajinách a navštívených miestach, ktorá bude slúžiť aj v budúcnosti pre ostatných žiakov, učiteľov a širokú verejnosť.

Všetky výstupy z projektu sme prezentovali na našom poslednom online stretnutí formou záverečnej videokonferencie v prostredí Google Meet. Pripravilo ho a 3. júna 2021 aj zrealizovalo naše gymnázium. Na konferencii sa zúčastnili prostredníctvom svojich zástupcov z radov žiakov i učiteľov všetky partnerské školy. Každá škola predstavila na konferencii svoj finálny produkt, ktorý pripravovala počas celej realizácie projektu. Česká republika prezentovala navštívené miesta v Google maps a facebook stránku, aplikáciu a metodiku prezentovalo Slovensko, videofilm spracovalo gymnázium z Litvy a webstránky projektu a eTwining prezentovali naši dánski partneri.

Musíme konštatovať, že práca na projekte bola zaujímavým prínosom nielen pre nás učiteľov, ale určite aj pre žiakov. Všetci sme získali nové kontakty a priateľstvá, zlepšili sme si komunikáciu v anglickom jazyku, spoznali sme európske mestá, vyskúšali sme si nové metódy a formy v práci učiteľa. Zdokonalili sme si IKT zručnosti a prácu s digitálnymi technológiami. Učili sme sa kreatívne myslieť, tímovo spolupracovať, riešiť problémy, ale v rámci našich výmen sme sa aj zabavili a spoznali nových ľudí a kultúru navštívených krajín.

Projekt nás posunul aj v rámci našej školy. Očakávame, že aj ostatní učitelia sa inšpirujú našou metodikou a niektoré metódy využijú vo svojej profesijnej praxi. Majú možnosť zlepšiť motiváciu žiakov na vyučovacích hodinách. Propagáciou našej školy, mesta a regiónu v krajinách partnerov a nadviazaním spolupráce so školami v zahraničí sme podporili rozvoj interkultúrnych kompetencií.

Náš projekt bol úspešný aj vďaka finančnej podpore z programu ERASMUS+ KA2. Veríme, že naše kontakty a skúsenosti získané v rámci európskeho rozmeru budú pre nás užitočné aj v budúcnosti pri nových výzvach, ktoré nám život prinesie.

Spolufinancované z programu Európskej únie Erasmus+

securitas
...Váš správny výber ochrany...

ODBORNÁ PRÍPRAVA A PORADENSTVO
KURZY ODBORNEJ SPÔSOBILOSTI SBS

Máš záujem o prácu v súkromnej bezpečnostnej službe?
Chýba ti preukaz odbornej spôsobilosti?

Prácu v súkromnej bezpečnostnej službe môžeš vykonávať v hlavnom pracovnom pomere, ale aj popri zamestnaní.

Túto prácu môžeš vykonávať aj príležitostne pri zabezpečovaní verejných športových, kultúrnych alebo spoločenských podujatiach.

Odborne spôsobila osoba môže pracovať aj v detektívnej agentúre.

Okružná 25, 058 01 Poprad
Tel.: 0915 577 771
e-mail: securitas@securitaspp.sk

www.securitaspp.sk
Tel.: 052/456 24 11 (NON-STOP)
Tel.: 0917 411 411

Občasník obce Mengusovce | Jún 2021 | Ročník V. | Číslo 2

MENGUSOVSKÝ občasník

Rokovanie s Annou Zemanovou, poslankyňou NR SR, členkou výboru pre poľnohospodárstvo a životné prostredie

V utorok 8. júna 2021 navštívila pani poslankyňa Zemanová obec Mengusovce spoločne s predsedom okresnej organizácie SaS v Poprade Ing. Slavomírom Božoňom a starostami obcí Mgr. Jánom Hroboňom z Gerlachova, JUDr. Gabrielom Bodnárom z Batizoviec, Martinom Hajkom zo Štôly a domácim starostom Jánom Šoltisom. Preberali otázky týkajúce sa stavu životného prostredia v našom regióne.

Nosnou témou rokovania bolo znečistenie vodných tokov, predchádzanie vzniku čiernych skládok a ich likvidácia. Stále medzi nami žijú ľudia, ktorým je stav prírody ľahostajný a takto sa k nej aj správajú. V tomto bode bol prediskutovaný aj zákon o zálohovaní jednorazových obalov na nápoje, ktoré tvoria podstatnú časť voľne pohodených odpadkov v prírode. Spoločne sme sa zhodli, že zálohovať len nepoškodené obaly veľmi nepomôže a bolo by dobré nájsť spôsob, ako stiahnuť z obehu aj poškodené a deformované obaly.

Starosta obce Štôla Martin Hajko oboznámil pani poslankyňu o sankciách za pohyb medveďa hnedého v katastroch obcí, keďže po kontrole ŠOP hrozí obci pokuta pre nezabezpečenie prístreškov na odpady. Uviedol, že v obci nemali problém z medveďom už niekoľko rokov, aj napriek tomu im hrozí sankcia zo strany Štátnej ochrany prírody.

JUDr. Gabriel Bodnár sa dotkol témy podmienok držania psov a ich chovu. Ročne odchytia aj 60 psov, ktorí sa voľne pohybujú po obci a ohrozujú obyvateľov. Pre obce sú to nemalé sumy, veď neznámeho psa treba v útulku nechať prehliadnuť veterinárnym lekárom, povinne mu aplikovať mikročip, poskytovať potrebné lieky, krmivo, všestrannú starostlivosť a pri tom pátrať po jeho vlastníkovi, čo je vo väčšine prípadov bezpredmetné. Odchyt jedného psa stojí 60 eur plus DPH, k tomu je potrebné prirátať cestovné. Jeden deň v útulku vychádza na 20 eur. Každý si vie spočítať, aké finančné prostriedky vynaložila obec pri odchyte 60-tich psov, ktoré sú v útulku umiestnené na 90 dní. Jednou z možností by mohla byť kastrácia psa, alebo sučky na náklady štátu. Tiež kompetentné veterinárne orgány majú možnosť psa úradne odobrať a zakázať ďalší chov nezodpovedným chovateľom.

Mgr. Ján Hroboň sa informoval u pani poslankyne o súčasnom dianí v enviromentálnom fonde. Veľa obcí čaká na rozhodnutie o úspešnosti, alebo neúspešnosti schválenia podanej žiadosti. Je už jún a stále nie sú rozhodnutia, ktoré by umožnili obciam realizovať svoje projekty. Zostáva veľmi málo času na uskutočnenie zámerov. Po veľmi úprimnej a plodnej debate sme pani poslankyni poďakovali za čas, ktorý s nami strávila.

Ján Šoltis,
starosta obce Mengusovce

Po pandémii opäť spolu

Pandémia na jar predchádzajúceho školského roka zatvorila všetky školy. Výnimkou nebola ani naša materská škola. Nemohli sme uskutočniť všetky naplánované aktivity, ktoré mali byť súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Bol to pre všetkých, aj pre nás, náročný rok.

Potešili sme sa, keď sme sa v septembri tohoto školského roka mohli s radosťou opäť stretnúť. Prihlásilo sa nám 20 detí, z toho 7 detí, ktoré majú rok pred nástupom do základnej školy.

V januári sme v spolupráci so zriaďovateľom zrekonštruovali šatňu a chodbu – položila sa nová podlaha a p. učiteľky namaľovali steny. Teraz by sme sa chceli zamerať na revitalizáciu a modernizáciu školského dvora. V januári a prvý februárový týždeň bola materská škola pre zlú pandemickú situáciu zatvorená. Odvtedy sme znova otvorení, aj keď zo začiatku chodilo iba málo detí. Za ten čas sme veľa aktivít nestihli, ale jednu predsa.

Pri postupnom uvoľňovaní opatrení sme sa rozhodli osláviť Deň detí vo veľkom štýle. Najskôr sme privítali Dorotku z Fidorkova. Keďže sme nemali karneval, deti si svoj slávnostný deň užili v maskách a plnili úlohy, ktorými spoznávali našu obec. V sobotu 5. júna 2021 sme spoločne so staršími deťmi a pánom starostom oslávili deň detí cykloparádou. Mladší sa na bicykli dopravili na futbalové ihrisko. Tí zdatnejší zvládli cestu na bicykli až na Kejdy a všetky deti sa potom stretli na futbalovom ihrisku, kde ich čakalo sladké prekvapenie a vystúpenie „uja Ľuba“. Aj keď počasie nebolo ideálne, Deň detí bol plný zábavy.

Veríme, že pandémia bude na ústupe a my budeme môcť uskutočňovať aktivity, ktoré by deťom spestrili pobyt v materskej škole.

Ako najlepšie osláviť Deň Zeme?

Skúste usporiadať verejné zbieranie odpadu vo svojej komunite tak, ako to urobili v obci Mengusovce.

Nenásilne, s úsmevom na tvári a s pocitom urobiť niečo pre svoju obec, sa v sobotu 24. apríla zišli deti všetkých vekových kategórií. Celé rodiny a priaznivci dobrej nálady sa svojím podielom pričinili o skrášlenie verejných priestranstiev obce a pomohli pozbierať odpad, ktorý sa na jar v obci ukáže veľakrát skôr ako prvosienky.

Možno aj to bolo dôvodom účasti takého veľkého počtu detí. Mnohé z nich si veľakrát uvedomujú, čo je správne a čo nie, aj keď im to sem-tam neúmyselne z ruky vykĺzne, ale povedzme si úprimne, z času načas sa pozabudneme aj my, starší.

O to viac je dôležité túto tému držať živú po celý rok a nie iba jeden deň v roku.

A ako to celé vzniklo? Vedieme k tomu svoje deti a každý rok sa im snažíme pripomenúť dôležitosť udržiavania určitej rovnováhy medzi prírodou a prostredím, kde žijú a vyrastajú. Chceme im ukázať, ako môžu svojím dielom prispieť v ich okolí k tomu, ako to okolo nás bude vyzerať. ***„Možnosť pridať sa som zdieľala na sociálnej sieti a sama bola prekvapená, koľko ľudí zareagovalo a nakoniec prišlo osobne podporiť túto aktivitu,“*** zareagovala Amanda McCullough, iniciátorka tejto akcie.

Všetci sme sa zišli na detskom ihrisku, kde každý účastník dostal vrece a rukavice a v malých skupinkách sme sa vybrali hoci každý iným smerom, ale s o to väčším odhodlaním pozbierať čo najviac. Nie pre výhru, ako to býva zvykom, ale pre dobrý pocit a možnosť stráviť dopoludnie s kamarátmi.

Vrecia sa plnili rýchlo a veľa skupiniek si prišlo po nové. Aj to je dôkazom toho, že tento rok bola zima k našim verejným priestranstvám nehostinná, ba až krutá. Unavení účastníci sa prišli po zbere občerstviť dúškom čaju a posilniť sladkosťou. Každý dostal certifikát, ktorý mu bude pripomínať krásne strávený aprílový deň a dobrý pocit z toho, že aj on POMOHOL.

Týmto by som sa chcel poďakovať všetkým, ktorí sa zúčastnili a podporili túto akciu, menovite však Amande McCullough za motivovanie a dobrú myšlienku, ktorou prispela k skrášleniu našej obce.

Občan Mengusoviec

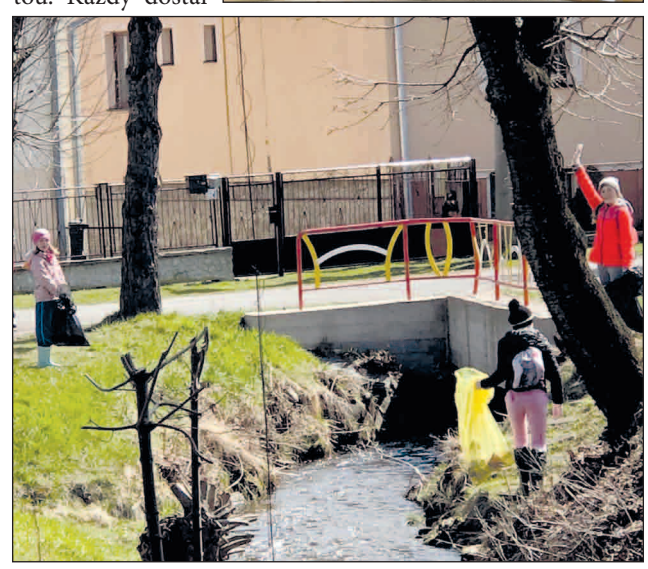

Komtesa Zuzana– Móricova verná družka života

(270. výročie narodenia – 195. výročie úmrtia)

Móric Beňovský, hoci bol šľachtic, nemal na ružiach ustlané. Keď mal štrnásť rokov, zomrela mu matka Rozália (1719 – 1760) a o dva roky neskôr aj otec Samuel (1703 – 1762). Strata opory v rodine nútila dospievajúceho chlapca a mladého muža ťažko sa pretĺkať životom. Tak sa stalo, že sa dostal na Spiš, a to sa mu stalo osudným.

Tam v starobylom meste Spišská Sobota sa zahľadel do Anny Zuzany Hönschovej, dcéry miestneho mešťana. Zuzana, tak ju obyčajne menujeme, bola od neho o päť rokov mladšia. Narodila sa v Spišskej Sobote, ktorá dnes tvorí súčasť Popradu, 10. októbra 1751. Jej otcom bol mäsiar Pavol Hönsch a matkou Anna Mária, rodená Zieserová, dcéra kožušníka. Niektorí bezdôvodne uvádzajú, že je dcérou poľského šľachtica Henského. V seriáli Vivat Beňovský! (1975) dostala dokonca meno Zuzana Hanská – tak sa nazýva aj jeho druhý diel. S dátumom jej narodenia býva však problém. V mestečku sa v tom čase narodili aj iné Zuzany Hönschové. U našej je problém v identifikácii, pretože farár ju do matriky omylom zapísal pod menom jej matky: Anna Mária. Meno Zuzana mu vypadlo (mal v úmysle zrejme napísať Anna Zuzana), avšak keď posudzujeme matričné údaje v kontexte, dopátrame sa skutočnosti. Mala viacerých súrodencov.

Vzťah 22-ročného Mórica a 17-ročnej Zuzany vyústil do sobáša. Svoje áno si povedali 20. apríla 1768 v dedine Wielkanoc (obec Gołcza), severne od Krakova v Poľsku. Čoskoro – 9. decembra 1768 – sa dočkali prvého dieťaťa. Išlo o syna Šamuela, ktorý dostal meno po Móricovom otcovi. V matrike je pri menách rodičov poznačené: Prevaricatores 6-ti Precepti – Priestupníci 6. prikázania.

Avšak Móricovi, ktorý sa živil vojenským remeslom, nebolo dopriate chlapca vidieť, pretože sa dostal do ruského zajatia a deportovali ho na Kamčatku. Tam strávil strastiplné chvíle. Podarilo sa mu však ujsť loďou do portugalského Macaa na čínskom pobreží a odtiaľ do Francúzska. Jedno z prvých rozhodnutí, ktoré tam urobil, bolo vyslanie kuriéra na Slovensko po svoju manželku. Ich synček však krátko predtým (22. septembra 1772) zomrel.

Pamätná tabuľa na rodnom dome Zuzany v Spišskej Sobote.

Zuzana nasledovala svojho manžela i so sestrou Johannou (1760 – 1782) na Madagaskar, kam sa mienil vydať. Cestou sa mladým manželom na Ile de France 22. novembra 1773 narodil druhý syn Móric Karol Ľudovít August. Beňovský to s radosťou oznámil najvyšším francúzskym predstaviteľom. Ale ani tento syn si dlho nepožil. Zomrel 11. júla 1774 v Louisbourgu na Madagaskare. Móric to poznačil aj vo svojich Pamätiach: „Môj jediný syn Karol Móric Ľudovít August barón Beňovský 11. júla o siedmej hodine ráno zomrel na tunajšiu chorobu. Jeho smrť mi spôsobila veľký zármutok.“

Keď manželia Beňovskí po úradnej inšpekcii opustili Madagaskar, 1. mája 1777 sa dostali opäť do Paríža. Čoskoro – koncom roka 1777 alebo začiatkom roka 1778 – sa vrátili do vlasti. Cisárovná Mária Terézia Mórica omilostila a 3. apríla 1778 povýšila na grófa. Odvtedy aj Zuzana spoločensky postúpila, dostala titul komtesa (grófka). V Beckovskej Vieske, ktorá od roku 1960 patrí k obci Kočovce, si kúpili pongrácovský kaštieľ, či skôr kúriu. Je zaujímavé, že si vtedy priviedli so sebou aj najmenej šesť mladých černošiek, ktoré dali pokrstiť. V matrike sa uvádza, že 6. januára 1779 na sviatok Zjavenia Pána prijali krst tri dvanásťročné dievčatá (Tres Mauras, Annorum 12): Rozália, Eva a Karolína a 14. januára tri dospelé dievčatá (Adultas tres Puellas Mauras), ktoré dostali mená Karolína, Rozália a Jozefa. V tom čase – 18. januára 1779 – sa Beňovskovcom vo Vieske narodila dcéra Anna Zuzana ROZÁLIA, ktorá sa vydala za Donáta Váradiho Sakmáriho. Pokrstil ju farár Ján Balog. Nové aktivity ich doviedli k Jadranskému moru do mesta Rijeka, ktoré nieslo aj taliansky názov Fiume.

Tu sa Zuzana zoznamila s Móricom Beňovským.
Snímka: Viktória Kandráčová

Dobová tlač to takto zaznamenala: „Z Fiume 16. októbra [1780]. Pricestoval sem slávny gróf Maurice Beniowski s rodinou. Má v úmysle otvoriť obchod s uhorskými produktami a vytvoriť značný podnik na ich prepravu.“ (Le Nouvelliste Politique D´Allemagne, 13. 11. 1780, č. 137, s. 550). Tam 12. novembra 1780 uzrela svetlo sveta jeho druhá dcéra ŽOFIA Augustína Monika Jozefa, ktorá si vzala za manžela šľachtica z Boroviec Rudolfa Očkaia.

Po čase sa mladí Beňovskovci dostali znova do Paríža. Vo francúzskej metropole nadviazali užší kontakt s Benjaminom Franklinom (1706 – 1790), vtedy americkým vyslancom vo Francúzsku. Zuzana mu napísala 6. júla 1782 v Passy svoj prvý list z piatich zachovaných. 14. apríla 1784 sa Móric so Zuzanou vypravili z Londýna do USA. Ale už 25. októbra 1784 Móric opúšťa Ameriku. Z prístavu v Baltimore sa vypravil na svoju druhú expedíciu na Madagaskar, tentoraz nie z úradného poverenia, ale na vlastnú päsť. Manželka, keďže bola tehotná, ostala v meste, ale jej brat Pavol (1747 – 1786) sa vydal na plavbu so švagrom. Keď sa začali šíriť chýry, že Móric po príchode na ostrov nešťastne zahynul (hoci v tom čase to ešte nebola pravda), Zuzana hľadala pomoc opäť u Franklina, chcela sa dozvedieť, čo s ním je. Onedlho – 24. mája 1786 – však Móric naozaj na Madagaskare zomrel pri trestnej výprave, ktorú proti nemu vyslali Francúzi. Mladá vdova, keď sa jej to potvrdilo, rozhodla sa vrátiť na Slovensko.

Po Móricovej predčasnej smrti žila v Beckovskej Vieske ešte štyri desaťročia. Keď 2. júna 1793 uviedli vo Viedni na scéne Landstrassertheatru Vulpiusovu hru Graf Benjowsky [Gróf Beňovský] o údajných ľúbostných avantúrach jej manžela, vyvolalo to nevôľu Beňovského vdovy. Podala žalobu na pätnástich hercov a direktora divadla kvôli všeobecnej urážke rodiny, najmä s ohľadom na nedospelé deti.

Vo Volebnom denníku z roku 1805 ju uvádzajú ako B. Zuzanu Höncovú, vdovu po grófovi Móricovi Beňovskom (Diarium Comitiorum Regni Hungariæ. Posonii: Typis Georgii Aloysii Belnay, 1805, s. XXI), o dva roky neskôr v obdobnej publikácii figuruje ako Anna Höncová (Diarium Comitiorum Regni Hungariæ. Pestini: Typis Michaelis Lederer de Füskút, 1807, s. XXV).

Anna Zuzana prežila aj obe svoje dcéry (rozlúčili sa so svetom v roku 1816 a 1817). Zomrela 1. marca 1826 v Beckovskej Vieske. 4. marca ju pochoval beckovský farár Pavol Hurban, otec známeho slovenského národovca. Do matriky zaznačil: „An[nus] 1826 Mart. 4. Comitissa An[n]a Suza[n]a de Hönsch. 79. – R[eli]cta Excellentiss. D[omi]ni Comitis et G[ene]ralis Benyovszki Mauritii. Betzko – debilitas senectutis.“ Za príčinu úmrtia je správne uvedená staroba, hoci vek je uvedený chybne, v skutočnosti mala niečo cez 74 rokov.

Správu o jej úmrtí priniesli i bratislavské noviny Pressburger Zeitung (10. 3. 1826, č. 19, s. 221). V nej sa píše: „1. marca zomrela na svojom panstve Vieska v Trenčianskej stolici vo veku 79 rokov na starobu grófka Zuzana Beňovská, vdova po grófovi Móricovi Augustovi von Beňovský, ktorý sa preslávil svojimi dobrodružstvami a osudmi. Mŕtve telo 4. marca previezli do rodinnej hrobky v Beckove.“

Ľ. Bosák – P. Kýška

PODTATRANSKÝ KURIÉR
SPOLOČENSKO-EKONOMICKÝ OBČASNÍK
Spoločensko - ekonomický občasník
Vydavateľ:
Podtatranský kuriér, s. r. o.,
Kysucká 3416/27,
05801 Poprad
IČO: 462 859 03,
Majiteľka a inzercia:
Janka Hriňáková
0903 608 499
marketing@podtatransky-kurier.sk
Redakcia:
Zodpovedná redaktorka:
PhDr. Ľudmila Rešovská
Redakcia: 0905 348 487
e-mail: novykurier@gmail.com,
redakcia@podtatransky-kurier.sk,
web:
http://www.podtatransky-kurier.sk.
Tlač: Petit Press, a. s.,
Kopčianska 22, Bratislava
MK SR: EV 4442/11
ISSN: 1338-5402

Záchranársky vrtuľník môžete obdivovať na zemi

Už 30 rokov lietajú vrtuľníky spoločnosti AIR – TRANSPORT EUROPE (ATE) pre záchranu a pomoc tým, ktorí sa ocitnú v tiesni. Po 26 rokoch svoju záchranársku misiu zo vzduchu ukončil jeden z nich. Vrtuľník Agusta A109K2 s registračnou značkou OM-A TF už bude slúžiť verejnosti na zemi.

„Ak ste doposiaľ vídavali záchranársky vrtuľník krúžiť nad hlavami a túžili ho vidieť v životnej veľkosti zblízka, odteraz vám bude voľne prístupný. Skelet vrtuľníka chceme pri príležitosti 30. výročia vzniku našej spoločnosti podarovať vám, širokej verejnosti na oboznámenie sa a priblíženie leteckej techniky využívanej v záchrannej službe,“ uviedol zakladateľ a konateľ spoločnosti ATE Milan Hoholík. Umiestnený bude v parku nachádzajúcom sa pred budovou Letiska Poprad-Tatry a verejnosť si ho bude môcť prezrieť ako z vonkajšej strany tak aj zvnútra.

Aj vďaka spoločnosti AIR – TRANSPORT EUROPE a jej činnosti sa každý jeden z nás môže cítiť v našej krajine bezpečnejšie. Už 30 rokov nás neustále táto spoločnosť presviedča, že to nie je len o skvelom technickom vybavení, ale aj o tíme ľudí, hrdinov, ktorí neváhajú riskovať svoje vlastné životy vo chvíľach, kedy nám je najťažšie a rozhodujú doslova sekundy.

Inštalácia Filomény v parku pred budovou letiska a sprístupnenie verejnosti, určite poteší nejedného návštevníka. Z Talianska (Elidolomity Srls.), kde svoju záchranársku činnosť zahájil, priletel s menom Falco. Od júna 2006 pokračoval vo svojej misii na Slovensku, kde už pod hlavičkou spoločnosti ATE a novým pomenovaním od posádok – Filoména zachraňoval pacientov ďalších 15 rokov. Hoci neskôr dostal oficiálne meno Ildikó, pre záchranárov ostal aj naďalej ich Filoménou.

Počas svojho pôsobenia na Slovensku previezla Filoména na palube vyše 1700 pacientov, pričom do svojho dôchodku odišla v júli 2020 s celkovým náletom 7252 hodín, čo predstavuje 302 dní strávených vo vzduchu. Veríme, že tak, ako Filoména slúžila a pomáhala dlhé roky nám, aj my sa pri jej prehliadke budeme správať ohľaduplne, aby jej pôsobenie, už nie vo vzduchu, ale na zemi, trvalo čo najdlhšie.

Letecký prevádzkovateľ AIR – TRANSPORT EUROPE postupne obnovuje svoju záchranársku flotilu vrtuľníkmi typu Bell 429 a EC 135. V minulom roku pribudli do letového parku ATE tri vrtuľníky EC 135 T2+, ktoré boli v servisnom stredisku upravené pre potreby záchrannej služby.

PhDr. Zuzana Hopjaková